

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 15 december 2014*§ 3 Interpellation om bygg bort Stockholms trafikinfarkt (nr 2014:15)*

Anförande nr 1

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Joakim Larsson har frågat mig vad jag anser är lösningen på Stockholms trafikproblem och den trafikinfarkt som råder runt om i länet under rusningstrafik. Och så frågar han om Stockholms sårbarhet utifrån att Essingeleden i dag ger den enda möjligheten att ta sig från södra till norra delen av Stockholm.

Jag har lämnat in ett skriftligt svar, och jag tänker hänvisa till det. Sedan kan Joakim Larsson få ställa frågor utifrån det svaret.

Anförande nr 2

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Vi inser att frågan om Förbifart Stockholm tycks vara en återkommande fråga för oss. Vi kan konstatera att den senast i går i programmet *Agenda* var föremål för diskussion där man kallade den för en del saker. Det var intressant. Men det som vi undrar över är när vi ska få höra mer om när Daniel Helldén tror att arbetet kan komma i gång nu när frågan livligt diskuteras i riksdagen utifrån utskottets behandling.

Jag tror att vi står inför ett läge att det är dags att lägga förhandlingen åt sidan och konstatera att vissa arbeten är av sådan art att man måste genomföra dem även på vintern. Skjuter man på dem av förhandlingsskäl ända fram till i maj riskerar vi att få en fördröjning i projektet ända fram till nästa årsskifte, vilket vore väldigt olyckligt.

Det här stoppet har redan i dagsläget kostat i storleksordning 210 miljoner, som vi anser är fullständigt onödigt, vilket framgår av interpellationen och tidigare debatter. Men jag skulle vilja höra om Daniel Helldén har någonting att säga om när det är dags att tillåta att arbetet kommer i gång.

Anförande nr 3

Å k e A s k e n s t e n (MP): Fru ordförande! Det är väl risk för trafikinfarkt, men kanske inte av det skäl som anges i interpellationen utan snarare därför att Förbifart Stockholm, om den byggs, kommer att öka biltrafiken i hela Stockholmsregionen kraftigt. Joakim Larsson nämner ju själv siffran 4 procent. Okej, det är knappt man vågar räkna på det där och vad det blir i absoluta tal. Men det är en oerhörd massa fler bilar varje dag, och det kommer naturligtvis att bidra till en trafikinfarkt, och det önskar väl ingen.

Det finns olika meningar i olika partier om det. Men jag skulle rekommendera till läsning Expressens ledare i dag, där man tar upp de globala aspekterna och konstaterar att man inte behöver gå över ån efter vatten så att säga. Jag ska inte läsa upp det som står där, för jag är rädd att jag i så fall blir tillrättavisad av fru ordföranden, men det finns att läsa i knorren i Expressens ledare. Sedan står det att mänsklighetens oförmåga att tänka längre än näsan räcker kan elegant sammanfattas med två svenska ord: Förbifart Stockholm.

Anförande nr 4

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag tyckte att borgarrådet Larsson egentligen var inne på andra frågor än vad som interpellationen gäller. Det som vi vet är det stora problemet i Stockholm, men som också är en möjlighet, är att det flyttar mycket folk hit. Det ska byggas fler bostäder, alla dessa människor måste ta vägen någonstans, och de måste transportera sig. Det enda vi vet är att om vi inte gör kraftfulla insatser i Stockholm kommer biltrafiken att öka med 50 procent fram till 2050, och det vore en total katastrof.

Därför är vi otroligt glada att trängselavgifterna införs för Essingeleden den 1 januari 2016. Det kommer att minska trafiken med upp till 10 procent, kanske ännu mer, vilket kommer att göra att det kommer att flyta bra på de två broarna vid Essingeleden. Att vi höjer trängselavgifterna i innerstadssnittet gör att våra möjligheter att transportera oss blir bättre. De som behöver transportera sig kan göra det, och de andra kan gå över till kollektivtrafik. Tyvärr finns det en stor brist när det gäller pengar till kollektivtrafiken. Där behöver vi göra kraftfulla satsningar för att inte få den trafikinfarkt som det annars kommer att bli. Det är det som är lösningen.

Den andra fråga som Joakim ställde har jag redan svarat på i det skriftliga svaret. Vi har ett antal överfarter och underfarter i Stockholm. Vi skulle behöva en ny tunnelbanelinje från Fridhemsplan till Liljeholmen. Det är en sådan ytterligare väg vi skulle behöva. Det skulle även behövas andra överfarter för att få ett mer dynamiskt liv i Stockholm. Det skulle vara bra för Stockholm.

Anförande nr 5

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Interpellationen handlar om att bygga bort de besvär vi ser i trafiken vartefter staden växer. Då tycker jag att det är viktigt att borgarrådet Helldén redovisar hur detta ska gå till, med eller utan förbifart. Miljöpartiet är väldigt tydliga med att man inte vill ha förbifart. Åke Askensten var uppe och meddelade att man måste tänka större och längre i miljöhänseenden. Det kanske är så att man då möjligen måste tänka längre, Åke Askensten, än till i maj. Det är det som stoppet handlar om vad jag har förstått. Åtminstone är det vad ni signalerar.

Problemet är att Förbifarten måste byggas, det måste komma i gång. Det kostar väldigt mycket pengar. Om det inte kommer i gång före maj riskerar vi att det förskjuts ytterligare, och då kommer det att kosta ännu mer pengar, helt i onödan. Det här måste till för att lösa trafikfrågan i Stockholms stad, och inte bara där utan i hela länet.

Vi har ett läge där man måste kunna ta sig mellan Stockholms södra delar och nordvästra delar på ett mycket enklare sätt för utbyggnaden av bostäder, och för att vi ska kunna ha fler arbetsplatser både på den södra och på den nordvästra sidan måste vi kunna transportera oss, vilket också Daniel Helldén konstaterar.

All transport sker inte kollektivt, utan det är mycket som sker på annat sätt. Vi behöver denna förbifart. Därför vore det tacknämligt att få reda på om Miljöpartiet ska fortfara i sin uppfattning kring hur trafikfrågorna ska lösas utan förbifart. Har Miljöpartiet insett att från och med maj månad är det tänkt att den ska börja byggas? Problemet är om bygget inte kommer i gång den 1 januari kommer det att kunna

fördröjas ytterligare. Det kommer att kosta väldigt mycket pengar för skattebetalarna, och det är någonting som rimligtvis även Miljöpartiet bör fundera på.

Vi har hittills sett kostnader på upp till 210 miljoner kronor. Från den 23 oktober har det tickat på. Man kan följa det på nätet och se hur pengarna bara ringer i väg för ett stopp som är fullständigt onödigt. För att ha svar på frågorna kring trafiksituationen och hur vi ska kunna utveckla Stockholm både på nordvästra och på södra sidan med rimliga transportlösningar, måste man svara tydligt på de frågor som är ställda, inte bara i interpellationen utan vid ett antal olika tillfällen.

Anförande nr 6

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Till att börja med är det väldigt svårt att dra i gång ett vägbygge oavsett om det är i januari eller i maj, som det ser ut just nu, eftersom det fortfarande pågår rättsprocesser. Det väntas en dom från Miljödömsstolen onsdagen den 17 december, och den kommer kanske att överklagas och så vidare.

Om vi går händelserna i förväg och förväntar oss att det just nu fattas ett beslut av regeringen om att upphäva det tillfälliga stoppet och att åtminstone juridiskt dra i gång bygget av Förbifart Stockholm vill jag återigen förtydliga, vilket jag gjort tidigare i talarstolen, att det är regeringen som fattar det beslutet och egentligen inte Stockholms Stadshus. Den regeringen består av två partier, men inte av Vänsterpartiet.

För oss skulle detta vara ett tragiskt beslut. Om regeringen fattar ett sådant beslut skulle vi säga att det är en svart dag för Stockholm och i någon mån för världen. Då går regeringen mot sin egen expertmyndighet, Naturvårdsverket, som menar att Stockholm inte klarar sina klimatmål om vi bygger den här vägen. Vi satsar någonsans mellan 30 och 60 miljarder på att öka utsläppen i en period då världen desperat säger att vi behöver minska utsläppen. Vi satsar de här pengarna på vägtrafik, även om det borgerligt styrda landstinget i Stockholm inte ens har råd att bygga Spårväg City utan skjuter upp det i fyra år och mot bättre vetande vägrar att förhandla om att få mer pengar från trängselskatterna.

Apropå den stad—land-konflikt som ofta mobiliseras i fråga om Bromma flygplats skulle den här motorvägen bekosta en fyrfilig motorväg från Stockholm till Arjeplog. Det är märkligt, skulle jag tycka om jag var kommunalråd, att lägga så mycket pengar på en vägsträcka mellan Häggvik och Skärholmen. Det är en tunnel vars volym endast överträffas av tunneln under Engelska kanalen som binder ihop två länder och kontinenten och den brittiska övärlden.

För oss är det här fortfarande ett absurt beslut, och vi beklagar om det blir så att det fattas.

Anförande nr

Å k e A s k e n s t e n (MP): Apropå det som Rikard sade tycker jag att övriga Sverige borde göra uppror mot den här fördelningen av pengar. Den är väldigt konstig. Det handlar om ungefär 60 miljarder kronor i en total kostnad enligt riksdagens utredningstjänst. Det är inte några småpengar det handlar om.

Jag vill säga till Joakim Larsson att vi i Miljöpartiet faktiskt tänker längre än till den 1 maj. Vi menar, och det vet Joakim, att vi inte ska bygga nya motorvägar utan bygga kollektivtrafik i stället som naturligtvis går på andra miljöanpassade transportmedel. Om ni inte tror på 60 miljarder, som riksdagens utredningstjänst säger, borde i alla fall respektera om man säger att det kostar 30 miljarder.

Anförande nr 7

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Själva grundfrågan är hur vi ska klara Stockholms trafikproblem. Om man nu pratar om Förbifart Stockholm är det så att om Förbifarten inte byggs har vi mycket lättare att klara av den infarkt som är i staden. Vi kan då satsa på kollektivtrafik och se till att biltrafiken inte ökar kraftigt, vilket annars kommer att bli en effekt.

Om den byggs har vi större problem. Vi måste tillsätta mer resurser. Vi måste sätta in fler åtgärder för att få ordning på trafiken i Stockholm för den framtid som vi har framför oss när det gäller att klara klimatmålen och framkomligheten och hur vi på ett vettigt sätt ska kunna bygga bostäder så att folk inte samtidigt låser fast sig i ett beroende av ett trafikslag som vi nu ser inte riktigt håller i förhållande till jordens framtid.

Vi kommer att ha en enorm brist på pengar för vettiga projekt. Beroende på vad som händer i framtiden med det här projektet får vi göra olika insatser. Jag ser inte riktigt fram emot den kraftfulla och dyrbara åtgärd som vi måste vidta för att komma till rätta med infrastrukturen i Stockholm om detta skulle hända.

Anförande nr 8

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Problemet är möjligen det meningslösa i att skjuta upp något som alla vet kommer att påbörjas senast i maj, eller tanken är att det ska påbörjas. Problemet är att man kanske kommer att få avvakta ytterligare ett halvår, för vissa arbeten måste ske vintertid. Därför är det meningslöst, det kostar pengar. Det är själva grundproblemet, som också skapar diskussioner kring trafikinfarkten.

Daniel Helldén säger att om den inte byggs har vi en rad fördelar. Men uppenbarligen är det så att när det gäller klimat- och miljöpolitiken har Daniel Helldén och Miljöpartiet redan sagt att allting handlar om maj månad. Klimatpolitiken är beroende av att man skjuter något ytterligare några månader. Det tror jag inte på. I själva verket är det så att Daniel Helldén, Miljöpartiet och alla andra vet att Förbifart Stockholm beräknas ge en ökad trafik i området med 1 procent. Trafiken kommer att minska i innerstaden. Det är helt uppenbart. Trafiken kommer att minska på Ulvsundavägen och i alla de delar där man i dag transporterar sig för att ta sig från nordväst söderut och vice versa.

Vad diskussionen här handlar om är hur vi ser på framtiden. Vi kan rimligtvis inte skjuta upp någonting som vi inte kan vara utan. Vi måste se till att staten tar sitt ansvar och nu sätter i gång med detta den 1 januari och släpper de politiska låsningar som Göran Persson i går kallade för än det ena än det andra. Vi måste komma vidare. Vi måste se till att släppa prestigen. Inte tror väl ens Miljöpartiet på att miljön är beroende av att man skjuter upp detta fram till den 1 maj. Det är helt rimligt. Det kan inte bli så, utan ni gör allt ni kan för att stoppa projektet som sådant. Ni borde ha

förstått vid det här laget att det inte kommer att ske, det kostar bara pengar. Det är beklagligt för skattebetalarna.

Anförande nr 9

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Det är så spännande med hela den här debatten därför att Förbifarten i sak kan man naturligtvis ha olika åsikter om. Vänsterpartiet är väldigt tydligt, och har varit det hela tiden, att man inte tycker att detta är en vettig investering, och man vill inte bygga vägen. Det tycker inte Miljöpartiet heller, men man har skrivit ihop sig om något slags kompromiss där man med en dåres envishet upprepar sitt mantra att man vill omförhandla finansieringen och lägga mer pengar på kollektivtrafik.

Nu är det alldeles uppenbart att det inte blir någon omförhandling av finansieringen. Det förefaller vara något slags tydligt besked som har kommit ut av förmiddagens överläggningar. Om det dessutom är så som medier nu rapporterar att regeringen under sitt sammanträde i dag kommer att försöka lösa den här frågan så måste jag säga att jag inte riktigt förstår hur Miljöpartiet tänker. Är detta bara den vanliga trollspöpolitiken? Man går runt och hittar något man inte gillar, viftar lite med sitt trollspö, och så försvinner det. Man gillar inte biltrafik, så viftar man lite med trollspöet, och biltrafiken försvinner.

Men så funkar det inte. Människor behöver kunna köra bil. De behöver inte kunna köra bil överallt och hela tiden, men de behöver kunna köra bil. Och då behöver vi bygga vägar. Vi behöver bygga ut kollektivtrafik också. Vi har under de senaste åtta åren fattat beslut om exempellöst stora kollektivtrafikutbyggnader i Stockholm och i Stockholms län.

Problemen försvinner inte bara för att man låtsas som om de gör det. Jag förstår inte riktigt hur Miljöpartiet ser på framtiden i denna fråga.

Anförande nr 10

Å k e A s k e n s t e n (MP): Cecilia Brinck frågar hur Miljöpartiet tänker. Det kan faktiskt till dels sammanfattas med ledaren i Expressen i dag. Vi tänker långsiktigt. Det är det som är det viktiga.

Joakim Larsson pratar om 1 procent, men i sin egen interpellation säger han att biltrafiken eller vägtrafiken i regionen ska öka med 4 procent. Jag förstår inte riktigt om han har ändrat sig. 4 procent är någonting som också Naturvårdsverket har kommit med. Det torde vara en tillförlitlig källa.

Det var lite synd apropå trafikinfarkt att Alliansen här i fjol inte nappade på den dåvarande regeringens förslag om att man skulle ha trängselskatt över hela Saltsjö—Mälarsnittet, det vill säga även över Slussen, Västerbron och Centralbron och så vidare. Då hade vi kunnat minska trafiken en hel del. Nu blir det inte så om ni får er vilja igenom, men fortfarande är det naturligtvis möjligt att ha trängselskatt om det är överfarter.

Anförande nr 11

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Jag tackar Åke Askensten för detta visserligen något mindre lyckade försök att klargöra hur Miljöpartiet tänker i denna

fråga. Jag tar jättegärna en trängselskattedebatt, men jag känner att vi kanske har gjort det tillräckligt i den här lokalen. Jag noterar att ansvarigt borgarråd, till vilken interpellationen är ställd, tydligen har lämnat debatten.

§ 5 Interpellation om Slussen (nr 2014:17)

Anförande nr 12

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Fru ordförande! Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 13

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag har läst finansborgarrådets svar på min fråga som jag tyckte var ganska enkel. Det gällde bland annat kostnaderna för den expertgrupp som nu är tillsatt och som har börjat arbeta. Det har under många debatter i den här salen påståtts från den dåvarande minoriteten, alltså Socialdemokraterna, att det inte har rätt tillräcklig transparens i Slussenprojektet, vilket vi har tyckt har varit lite märkligt eftersom alla handlingar finns att tillgå. Även om det är 77 000 stycken finns det möjlighet att läsa dem. Nu ska expertgruppen arbeta med just de här handlingarna.

Transparensen har tydligen upphört helt och hållet i och med det. Vad jag förstått enligt medier ska expertgruppen inte svara på några frågor förrän den är färdig med frågorna. Man ska inte ge några intervjuer, och vi får heller inte reda på kostnaderna för det hela.

Därför skulle jag vilja att finansborgarrådet klargör lite hur arbetet går och vad man är uppe i för kostnader, eller åtminstone vad man räknar med att det här kommer att kosta. Det tycker jag är en viktig konsumentupplysning till våra skattebetalare.

Anförande nr 14

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Självklart ska expertgruppen få arbetsro och ska få läsa mycket handlingar. De har naturligtvis flera personer till sin hjälp för att grota sig ned i hela Slussenprojektet.

Det är spännande att Joakim nu erkänner att det inte var transparens under den tidigare majoriteten när det gäller Slussenprojektet. Det är just det som vi har kritiserat i och med att det några dagar efter valdagen uppkom en fördyring av projektet med över 1 miljard kronor. Det var just det som vi var oroliga för.

Sedan har vi naturligtvis ställt fler frågor som denna expertgrupp ska titta på. Vi anser att den nya, nu gällande detaljplanen gäller för Slussen. Vad är det vi kan göra inom den nya, nu gällande detaljplanen för att förbättra projektet? Är det någonting som jag anser mig vara ansvarig för och behöva ha kontroll över är det kostnaderna. Så också när det gäller projektgruppens kostnader. Dem kan Joakim få redovisade i detalj. Dem har jag inte redovisat i mitt interpellationssvar. Det kommer först efter avslutat arbete. Men självklart kan du få reda på det, Joakim.

Anförande nr 15

Å k e A s k e n s t e n (MP): Det här är också en fråga om miljardrullning, Joakim och andra som ivrar för Slussenbygget. I den Slussen plan B som fick Stockholmarkitekternas pris i förra veckan är det helt andra pengar det handlar om. Det handlar om 4 miljarder i stället för 9. Om vi antar att det inte är 5 miljarder utan bara 4 eller 3 miljarder är det naturligtvis ändå någonting som vi som ansvariga politiker måste beakta på olika sätt. Dessutom har det förslaget den fördelen att

utsikten räddas. Så tar man också tag i kajerna. I Alliansens förslag ligger de riskabelt lågt med tanke på de vattennivåer som tyvärr är att vänta både i Östersjön och för den delen också i Mälaren.

Det finns en hel del som talar för plan B, förutom pengarna. Jag vill framför allt framhålla utsikten, som ju räddas.

Sedan handlar det om den besynnerliga bussterminalen, som ju är ett stort bekymmer och kommer nog att så vara. Där man har över huvud taget inte ens utvärderat riskerna med att så många människor kommer att befinna sig i ett bergrum där det finns fordon med bränsle. Risker för bränder och i värsta fall explosioner finns naturligtvis där.

Anförande nr 16

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! All respekt för Åke Askensten som har gjort klart för oss att Miljöpartiet under inga omständigheter någonsin kommer att vara för Slussenprojektet. Det är helt uppenbart. Med de risker som han målar upp här vore det fullständigt oansvarigt för den som tror på dessa risker att rösta ja till ett projekt av detta slag. Nu är det inte mycket att rösta om, för detaljplanen ligger där den ligger. Men det låter som att vi har i alla fall ett parti i denna sal som kommer att driva helt annat än det som fullmäktige har fattat beslut om. Det är oroande på sätt och vis.

Transparens diskuteras här, och finansborgarrådet försöker lägga orden i munnen på mig, men det stämmer inte att vi anser att det var brist på transparens. Tvärtom, det har uppenbarligen varit brist på att läsa handlingar. Allt som har nedtecknats under resans gång finns att tillgå. Den fördyring som det ofta hänvisas till är, vilket man kan läsa sig till om man läser handlingarna från exploateringskontoret, att fördyringarna handlar om tidsförskjutningar, överklaganden och annat som gör att man får ökade kostnader. Det är därför man måste se till att hålla tiderna. Det är därför man måste försöka få ned den tid som blir ianspråktagen redan i retoriken. Man förskjuter även detta projekt i tiden, vilket är kostsamt. Det får vi återkomma till.

Ni säger att ni var väldigt oroliga över ekonomin; det stämmer. Det är viktigt att man har koll på ekonomin i stora projekt. Därför är tiden en avgörande del, men det verkar som att finansborgarrådet och majoriteten är oroliga över det mesta kring Slussenprojektet. Man har bett expertgruppen att, utöver ekonomin, granska ett tjugotal andra punkter som handlar om avbördningen av Mälaren. Det verkar onödigt att ge sig in i en bedömning av Mälaravbördningen om det i huvudsak är ekonomiska saker som man är intresserad av.

Nej, det finns transparens i detta sedan många år. Men bara fram till nu, skulle jag vilja påstå, för expertgruppen ska få jobba helt på sin egen kammare. Vi får helt enkelt vänta till februari för att få reda på dels vad man har kommit fram till, dels vad det kostar att ha den. Det återkommer vi till.

Anförande nr 17

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Interpellanten försöker säga att detta inte behöver göras. Vi behöver inte göra de här sakerna. Jag vill spola tillbaka bandet till

hur det såg ut före valet. Vi ska komma ihåg hur det var med de här sakerna. Vad man kan tänka sig att expertgruppen kommer fram till, eller vad utfallet av arbetet blir, är att antingen är allt helt grönt och det är bara att köra på; det finns ingenting att anmärka på. Eller två: Det finns vissa saker som är oklara eller innebär fördyringar. Jag skulle vilja hävda att det är precis där vi just nu är då vi strax efter valet fick reda på att det kostar mer än 1 miljard mer att bygga Slussenprojektet. Eller tre: I väldigt många fall kommer vi varken från majoriteten eller från minoriteten fram till att det blir dyrare. Det vore någonting bra för stockholmare.

Jag förstår att det är tråkigt att man förlorade valet i Stockholm. Men jag tror att många pustar ut just i Slussenfrågan. Ni skötte inte det bra, om jag ska vara ärlig. Det gjorde att det blev politiskt omöjligt att driva det vidare. Det var där vi tog över.

Jag vill bara påminna om att detta har debatterats av många experter i Stockholm. Samtidigt har det varit en frånvaro av den förra majoriteten i Slussenfrågan som har gjort att det funnits frågor som har gjort att vi behöver ta upp det en gång till. Det är det vi gör. Vi håller på att städa upp efter er just nu.

Anförande nr 18

Borgarrådet L a r s s o n (M): Sebastian Wiklund påstår att de städa upp efter oss, men jag tror faktiskt inte att Vänsterpartiet är någon världsrekordhållare i städning. All right, gör ett försök.

Jag kan konstatera en sak, och det är att den här frågan har debatterats sedan jag satt min fot i den här salen i början av 90-talet. Man har alltid pratat om Slussen. Man har pratat om hur undermålig kvaliteten har varit, eller rättare sagt hur dåligt fundamentet har varit så att vi är tvungna att göra en ombyggnation. Vi har haft en lång rad samråd, debatter och diskussioner under resans gång. Jag känner inte att Alliansen eller majoriteten skulle ha undgått den debatten, men det förstår jag att Sebastian tycker.

Vi har fortfarande inte rätt ut frågan om vad den här expertgruppen ska arbeta med och varför. Det som Sebastian Wiklund säger är det som andas i det ärende som kommunstyrelsen hade uppe, nämligen att man ska se vad man kan göra inom rådande detaljplan och se om det är någonting som behöver förändras. Jag kan meddela att det inte behövs någon expertgrupp till det. Framför allt behövs det inte mer stopp för att reda ut en sådan sak. Detaljplanen ligger som en nivå på vad som max kan byggas på den här platsen, max på vad som är tillåtet. Sedan är det upp till politiken att avgöra vad som ska hanteras vid bygglov, hanteringen av de olika frågorna om fastigheter som kommer upp på de beslutandes bord, troligtvis först 2018 eller 2019.

Jag kan säga att det är fullständigt meningslöst att skjuta upp projektet ytterligare för att man ska göra saker som man ändå kan göra, Sebastian Wiklund. Detaljplanen ger utrymme för det. Om ni har synpunkter på hur fastigheterna ska användas, se ut och så vidare så säg det, påverka detta under resans gång. Det har ingenting med detaljplanen att göra, det har ingenting med arbetet att göra. Det går att komma i gång med arbetet betydligt tidigare än vad Sebastian Wiklund tror.

Man måste inte ha en expertgrupp eller skjuta upp ett projekt av det här slaget, eftersom man rimligtvis inte på så kort ens kan sätta sig in i allt material som finns. Då är det bättre att ni har en egen expertgrupp som ni tragglar och jobbar med och tänker till tillsammans med under de kommande fyra åren. Det är då det är dags för många av de delar som Sebastian Wiklund har tagit upp som exempel. Det är sådant man kan hantera i detaljplanen. Det är ganska viktig information i alla fall till dig, Sebastian Wiklund.

Anförande nr 19

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det vi gör med Slussen är att vi genomlyser det hela. Jag tycker att vi redan har fog för att göra det vi gör med tanke på att det kom fram ganska tidigt att det blir en fördyring av hela projektet. Det är det man gör för att på sätt och vis få koll på projektet och vad som händer. Dessutom har det funnits flera andra frågetecken som det är viktigt att röja ur vägen innan vi sätter spaden i jorden så att säga.

Jag vill påminna också om att år 2006 då ni vann valet var det frågan om Citybanan som ni bordlade under en väldigt lång tid. Jag kan inte hitta några siffror på hur dyrt det blev, men jag såg i Aftonbladet att Banverkets direktör nämnde väldigt höga summor. Det är sådant som händer ibland när man måste peta igenom vissa saker. Så är det med Slussen också.

Anförande nr 20

Å k e A s k e n s t e n (MP): Tack till Joakim Larsson för att han bekräftar att detaljplanen anger vad som maximalt tillåts att göras, alltså ett tak och inte ett golv. Det är bra om också de övriga i Alliansen tycker så. Då är vi faktisk eniga på den punkten här i fullmäktige. Vi skulle kunna meddela detta kanske till expertgruppen så att de i så fall kan lägga det åt sidan.

Anförande nr 21

Borgarrådet B r i n c k (M): Jag vill bara i all korthet påminna Sebastian Wiklund om att det var vi som fattade besluten om Slussen, det var vi som fattade besluten om Förbifarten, det var vi som fattade besluten om Citybanan och det var vi som fattade besluten om tunnelbaneutbyggnaden. Det var vi, det var inte ni.

Anförande nr 22

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag vill påminna om den diskussion som var på den tiden. Valet var ju i september, och man kom inte fram till beslut förrän i maj på den tiden. Det kostade såklart väldigt mycket pengar. Det är vad som har hänt, vad ni än påstår i de här frågorna.

*§ 7 Nya interpellationer**Interpellation om lagliga graffitiväggar (nr 2014:26)*

Anförande nr 23

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Jag hänvisar till det svar som jag har lämnat in.

Anförande nr 24

Borgarrådet B r i n c k (M): Fru ordförande! Ordförande, kommunfullmäktige! Först vill jag be om ursäkt. Jag vill be borgarrådet Mogert om ursäkt för att han inte som han hade trott skulle få debattera klotter med mig för tolfte gången eller så, men det finns säkert nya tillfällen till detta.

Jag läser svaret. Jag säger som det sägs i en berömd filmreplik: Det gick ju ganska fort. Jag noterar att Daniel Helldén inte alls berör det som är den grundläggande frågan i interpellationen, nämligen klottrrets effekt på trivsel och trygghet i Stockholm. Det är det som är det stora problemet.

Det står i svaret att det inte finns någon entydig forskning som påvisar något tydligt samband mellan laglig graffiti och olaglig skadegörelse. Det finns rätt mycket empiri som tyder på att det faktiskt finns ett sådant samband. Det finns erfarenheter från Malmö, det finns erfarenheter från Umeå och från Norrköping. Det finns ställen där man har haft legala graffitiväggar men tagit bort dem därför att de leder till att det klottras mer runt omkring. Det som händer när man gör lagliga graffitiväggar är att man upphäver gränsen mellan vad som är lagligt och vad som är olagligt.

Klotter föder mer klotter. Det är en av de saker vi vet om klotter. Jag vill vara tydlig med att jag inte har någon som helst problem med konstformen. Graffiti är absolut en konstform. Problemet är när man ägnar sig åt att utöva denna konstform på ytor som man inte disponerar, på ytor som ägs av någon annan. Uppriktigt sagt har jag aldrig förstått – det var jag inne på i budgetdebatten – Vänsterns envisa försvar av människors rätt att förstöra andra människors egendom.

Anförande nr 25

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Fru ordförande! Cecilia Brinck pratar om trivsel och trygghet. I den fråga som hon ställer nämns inte dessa två ord alls. Som jag uppfattar det svarar man på frågor när det gäller interpellationer.

Cecilia pratar mycket om klotter, klotter, klotter. Det finns skillnad på klotter och klotter och klotter och graffiti. Vad vi har gjort och vad vi gör just nu är att vi har ändrat den policy som finns, det vill säga tagit bort den paragraf som fanns och som gjorde att vi fick en anmärkning från JO när det gäller hur man hanterar demokratiska yttringar. Vi tyckte att det var problematiskt.

När det gäller frågorna om vad som händer när folk får ägna sig åt graffiti på lagliga väggar och vilka effekter det får finns det olika bud. Det finns också helt olika erfarenheter. Såvitt jag kan se visar till exempel Sigtuna att den del som kan vara klotter och vara på fel ställen inte ökar utan i stället minskar. Vi vill att det ska finnas

möjligheter till det om någon önskar att kunna ägna sig åt konstformer som faktiskt är konstformer utan att staden ska vara klåfingrig.

Sedan är det en annan sak med den olagliga verksamhet som hamnar där den inte ska vara. Där har vi kvar policyn. Vi har samma regelverk för när det ska tas bort och så vidare, så där är det ingen skillnad.

Anförande nr 26

J u l i a n a G r i s t e l l i (V): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Jag är glad över att den rödgrönrosa majoriteten i Stockholm äntligen har avskaffat nolltoleransen mot graffiti och urban konst. Det är en fråga som Vänsterpartiet har drivit länge, en fråga som handlar om konstnärlig frihet och yttrandefrihet.

Med det beslutet vill vi försvara rätten att uttrycka sig konstnärligt i alla former. Politiker och tjänstemän ska inte styra det konstnärliga innehållet och uttrycksformen.

Stockholm var den sista huvudstaden i Europa efter Minsk att ha nolltolerans mot graffiti. Jag är som sagt glad att den rödgrönrosa majoriteten äntligen avskaffar en gammaldags form av censur.

Nu skulle jag vilja ställa en fråga till interpellanten: Är Moderaterna emot laglig konst på offentliga platser? Vill Moderaterna ha tillbaka den § 9 som dömdes av Justitieombudsmannen? Anser Moderaterna att det är politikernas roll att bedöma vad som är fin och vad som är ful konst eller kultur?

Sist men inte minst, pratar Moderaterna och Cecilia här i Alliansens namn? Vill inte Per Ankersjö och Centerpartiet också riva ned nolltoleransen? Vad säger Per Ankersjö om det här? Ställer han sig bakom den här interpellationen?

Anförande nr 27

Borgarrådet B r i n c k (M): Ordförande! Den här interpellationen har jag skrivit till ansvarigt borgarråd. Vad Per Ankersjö tycker om den har jag inte en aning om. Det är inte heller min uppgift att företräda honom i den här salen eller någon annanstans. Han är dessutom inte här. Vi brukar inte nämna människor som inte befinner sig i salen. Det kan tyckas lite osnyggt att göra det.

Eftersom både Daniel Helldén och den senaste talaren tog upp JO-uttalandet vill jag uppehålla mig lite vid det. Det JO säger är att man i en enskild fråga, där det handlar om kulturveckorna, konstaterar att det beslut som fattades förmodligen var felaktigt. JO säger ingenting om klotterpolicyn och nolltoleransen. JO säger att tillämpningen i detta speciella fall var diskutabel.

Nej, jag tycker att offentlig konst är fantastiskt bra. Under våra åtta år i makten har vi utökat mängden offentlig konst, konst på offentliga platser. Jag vill också med viss emfas, eftersom jag sysslat mycket med sådana här frågor, tillbakavisa alla påståenden om att det rör sig om censur. Det har inte ett dugg med censur att göra. Yttrandefrihet innebär inte att man har rätt att säga vad som helst och var som helst. Yttrandefrihet innebär att staten inte kan kasta en i fängelse för att man säger någonting.

Anförande nr 28

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Jag tycker att det är missuppfattningar här. Ofta sägs det i debatten att det finns nolltolerans mot graffiti. Det är inte det inte. Det är en nolltolerans mot klotter och förstörelse. Det är detta som det är nolltolerans emot. Om ni kallar det för nolltolerans mot graffiti är ert förslag till nolltolerans också nolltolerans mot graffiti, § 8 i stället för § 9. Då är det ingen förändring. Det är nolltolerans mot klotter. Då måste vi också upprätthålla en sådan nolltolerans och se till att den efterlevs. Att bara ta bort § 9 löser inga problem.

Jag kan förstå om man ibland tycker, det gör jag själv, att tillämpningen har varit något rigid, kanske felaktig ibland. Men då får man i så fall ändra i paragrafen och ge politiska signaler om att man vill ha en annan tillämpning.

Den signal man nu ger genom att bara ta bort § 9 är att det är okej att komma med tillåtande attityd, inte bara till graffiti utan faktiskt till klotter, när man tar bort den paragraf som säger att kommunen inte ska stödja sådan verksamhet som kan uppmuntra till klotter eller annan förstörelse. Det tycker jag är väldigt olyckligt.

Anförande nr 29

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Problemet med den här diskussionen är att det blir avvägningar som är luddiga, och det var också det som JO pekade på. Policyns § 9, eller punkt 9, är så generellt hållen att den inte kan ligga till grund för bedömningen av hur man ska se, om man ska göra sig av med saker och eller inte. Det ligger i sakens natur när man ger sig in att diskutera vad som är konst och vad som inte är konst, vad som är lagligt och vad som inte är lagligt, att det ställer till det.

Dessutom handlar det i paragrafen om att staden inte ska medverka till verksamheter som på något sätt kan väcka intresse för och leda till någonting, i det här fallet klotter, olaglig graffiti och liknande skadegörelse. Det här har gjort att all typ av graffiti har motats bort, och man har skapat en kultur där man egentligen inte får ägna sig åt eller prata om de här sakerna på ett vettigt sätt i staden. Det är det som är poängen med att ta bort den.

När det gäller all olaglig klotter, graffiti, som hamnar på fel ställen är det fortfarande någonting som staden säger ska tas bort. Den viktiga distinktionen här är att vi anser att det som är konstutövning, den formen av verksamhet som vi vill att folk ska hålla på med, ska vi kunna prata om. Man ska ha möjlighet att sätta upp väggar för detta om någon önskade det. Men det är en senare fråga.

Anförande nr 30

Borgarrådet B r i n c k (M): Det grundläggande problemet är att klotter främjar klotter. Finns det klotter så kommer det mer klotter. Jag blir lite förvånad – egentligen inte, men jag måste säga det – när Daniel Helldén nämner Sigtuna men inte Umeå där man tog bort den lagliga väggen eftersom det blev väldigt mycket klotter runt omkring. Gränserna mellan vad som var tillåtet och vad som inte var tillåtet fullständigt suddades ut. Det är det som är bekymret.

Det här handlar inte om yttrandefrihet eller om att vi inte ska ha åsikter om olika konstformer. Det har vi ju hela tiden. Hela den kommunala bidragsgivningen handlar

om att vi tycker att vissa saker är mer förtjänta av stöd än andra. Jag har inga problem med det, men vi ska vara klara över att det är precis det vi gör.

Klotter föder klotter. Det är därför nolltolerans är viktig.

Anförande nr 31

E r i k S l o t t n e r (KD): Fru ordförande! Daniel Helldén pratar om § 9. Vore det inte bättre att försöka ändra i § 9, om man tycker att olaglig graffiti leder till att all graffiti omfattas av beteckningen olaglig graffiti? Vore det inte bättre att ändra i § 9 i stället att bara ta bort den? Att ta bort § 9 löser inga problem, tycker jag. Att ta bort den paragrafen ger en tydlig politisk signal som jag befärar kan leda till att just olaglig graffiti och klotter kommer att sprida sig i vår stad. Det vore väldigt olyckligt.

*§ 9 Muntlig frågestund**Fråga nr 1 Kvalitetsutmärkelsen*

Anförande nr 32

Borgarrådet L a r s s o n (M): Herr ordförande! Vi har en kvalitetsutmärkelse i Stockholm en gång om året som har visat sig vara ett väldigt lyckat pris, inte bara för vinnarna utan också för de verksamheter som deltar i examinationen och får sin verksamhet ordentligt genomlyst, och man får arbeta mycket med kvalitetsaspekter. Det har varit väldigt uppskattat.

Clara Lindblom stod här i talarstolen för några veckor sedan och påstod att juryn inte arbetar utifrån kriterier som lagts fram av politiken. Så har det faktiskt aldrig varit. Det har varit en ren tjänstemannaprodukt. Clara Lindblom menar att kriterierna ska ses över.

Därför frågar jag borgarrådet: Är det borgarrådets uppfattning att politiken ska bestämma vad som är dåligt och vad som är bra i en verksamhet?

Anförande nr 33

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det som finns i direktiven till kvalitetsutmärkelser är framför allt hur informationen ska inhämtas. Det handlar bland annat om att man utgår från skriftliga utsagor från verksamheterna, och sedan ska juryn träffa verksamheten och så vidare. Det som däremot inte ingår är till exempel att man även ska inhämta information från fackliga företrädare på den aktuella arbetsplatsen. Det kan bli problem om man till exempel har stora svårigheter på sin arbetsplats. Det kanske finns konflikter mellan arbetsgrupper eller mellan arbetsgrupp och arbetsledning eller att man helt enkelt saknar meddelarfrihet.

Vi skriver i den kommunala budgeten tydligt att vi vill ta nya tag vad gäller personalpolitiken i Stockholm. Vi ska stärka det systematiska arbetsmiljöarbetet, vi ska se till att stärka samverkan med de fackliga företrädarna och vi ska överlag ta fram en ny personalpolicy. Då tycker jag inte att det är så konstigt att vi samtidigt ser över vilken typ av information den här juryn ska inhämta.

Återigen: Vi har ett ansvar som arbetsgivare vilken typ av arbetsplatser som vi lyfter fram. Man kan vara jätteduktig på vissa aspekter och kvaliteter men riktigt dålig på andra. Men vi som arbetsgivare har ansvar för vilka positiva exempel som vi lyfter fram.

Anförande nr 34

Borgarrådet L a r s s o n (M): Då tolkar jag Clara Lindblom så att hon anser att hur information inhämtas är sådant som ses över och det är något som politiker ska bestämma, inte tjänstemännen.

Låt mig gå vidare. Ditt uttalande, Clara, angående hedersomnämmandet av Bergsunds vård- och omsorgsboende i en artikel tycker jag ter sig märkligt. Du påstår att du har bojkottat utdelningen av priset för att du inte vill dela ut pris till just den här verksamheten. Skälet angav du i artikeln.

Det som jag frågar mig är, eftersom jag har haft motsvarande roll: Hur visste du vilken verksamhet som skulle vinna det här priset den dagen? När fick du reda på det? Det var väldigt noga åtminstone när jag var borgarråd att den som öppnade kuvertet skulle vara lika överraskad som de övriga. Men du måste ha vetat det i förväg. Då undrar jag: När fick du reda på det?

Anförande nr 35

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag har inte sagt att jag bojkottar, utan Mitt i Södermalm ställde frågan, och jag svarade att jag kände att jag inte kunde dela ut det priset. Jag fick reda på det en eller två dagar innan.

Det handlade om att jag kände att jag inte kunde dela ut det priset för att jag fick väldigt tillförlitliga uppgifter från fackligt håll om att den psykosociala arbetsmiljön inom den verksamheten var riktigt dålig. Jag är inte bara äldreborgarråd utan också personalborgarråd. Då känner jag att jag har ett ansvar för vilka typer av arbetsplatser som jag vill lyfta fram.

Här kan man säga att stadsdelsnämnden har reagerat på kritiken och lagt fram ett åtgärds paket som alla parter som överens om. Jag kände helt enkelt att jag inte kunde göra det.

Anförande nr 36

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det är naturligtvis en helt annan fråga huruvida den psykosociala arbetsmiljön i en verksamhet är bra eller dålig. Det får utredas för sig. Det jag är intresserad av är kvalitetspriset. Med ditt uppträdande har du skadat hela kvalitetspriset, vill jag påstå. Du har ställt dig över examinatorer och juryförfarandet. Du säger att du ska politiskt utvärdera kriterierna för priset.

Om det blir politisk styrning av kvalitetspriset kommer det här priset att vara nedlagt inom kort.

Anförande nr 37

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Då skulle jag vilja säga så här: Man måste ta ansvar. Stockholms stad är inte bara en väldigt stor beställare av varor och tjänster. Vi är också en väldigt stor arbetsgivare. Vi har ansvar för vilka typer av verksamheter vi lyfter fram. Du får väldigt gärna kontakta Kommunal. Du får väldigt gärna prata med de medarbetare som ringde mig och grät. Det var med anledning av Södermalms stadsdelsnämnds bordläggande. Det var därför de ringde mig. Jag fick långa samtal med väldigt upprivna rädda personer. När jag sedan fick reda på att det gällde just det boendet kände jag att jag inte kan stå för det.

Jag tycker att det är viktigt att vi tar ett ansvar i kvalitetspriset. Det är ett viktigt pris, och det kan fungera som en spridning av goda exempel. Vi måste titta på kvalitet i en vidare bemärkelse. Det kan inte bara vara vissa aspekter. Om personalen mår skit kan vi inte samtidigt lyfta fram en sådan verksamhet.

Fråga nr 2 Hedersrelaterat våld/förtryck

Anförande nr 38

G u l a n A v c i (FP): Herr ordförande, fullmäktige! Alltför många unga tjejer och killar i Stockholm har inte rätt att välja vem man vill älska. Arbetet mot hedersvåld borde vara en högprioriterad fråga, men det verkar tyvärr inte som att så är fallet med den nya majoritetens inriktning i att bekämpa våld i nära relationer och det hedersrelaterade våldet.

Det som bekymrar mig är att man i stadens budget knappt nämnt ett ord om hur man ska arbeta mot det hedersrelaterade våldet, som ju drabbar väldigt många unga i Stockholm. Nu ligger också ett förslag hos socialnämndens organisations- och föreningsutskott att man ska säga nej till ansökan från riksorganisationen Glöm aldrig Pela och Fadime, GAPF, om att stödja och hjälpa unga som riskerar att bli bortgifta.

Därför vill jag fråga finansborgarrådet om hon avser att öka stöd till organisationer som arbetar mot hedersrelaterat våld och hur hon i så fall kommer att verka för att det arbetet prioriteras i stadens verksamheter.

Anförande nr 39

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Den här frågan sorterar ju egentligen under Åsa Lindhagen som är ansvarigt borgarråd. Men det korta svaret är: Ja, det här kommer att prioriteras i stadens budget.

Anförande nr 40

G u l a n A v c i (FP): Jag vet att det här egentligen hör till socialborgarrådets rotel, men det är i kommunstyrelsen man ska ta fram ett stadsövergripande arbete, så jag utgår från att finansborgarrådet ändå kommer att vara involverat i det arbetet.

Jag tycker att det är ganska oroande att man väljer att avslå en ansökan från en organisation som har kommit att bli symbolen i arbetet mot hederskultur. Riksföreningen Glöm aldrig Pela och Fadime har gjort enormt viktiga insatser i den kampen. För mig blir det helt obegripligt när man bara hänvisar till att staden har så många verksamheter för att arbeta förebyggande mot hederskultur. Men det ena utesluter inte det andra. Man måste komma ihåg att GAPF gör en väldigt viktig insats när det gäller att hjälpa unga flickor och pojkar. Hur ska de kunna bedriva det viktiga arbetet vidare när Stockholms stad väljer att avslå en så viktig ansökan?

Anförande nr 41

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag tar med mig frågan till ansvarigt borgarråd.

Anförande nr 42

G u l a n A v c i (FP): Jag noterar, herr ordförande, att jag får föra en monolog eftersom finansborgarrådet inte ens bemödar sig att svara med mer än fem ord. Det tycker jag vittnar om inställningen från Socialdemokraternas sida till hur man ska arbeta förebyggande för att hjälpa unga pojkar och flickor i Stockholm som fräntas sina mest grundläggande mänskliga rättigheter och dagligen blir kränkta i den frihet som vi ser som självklar i en demokrati. Att då bemöta med en sådan passivitet en fråga från en ledamot tycker jag är beklämmande, för frågan är otroligt viktig.

Jag hoppas att det finns ett antal ledamöter i den nya majoriteten – det är några som har nickat instämmande till mig – som är beredda att göra någonting för att majoriteten med Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, Miljöpartiet och Feministiskt initiativ ska inta en annan ståndpunkt än vad som visas här.

Fråga nr 3 Förbifarten

Anförande nr 43

Erik Slottner (KD): Ordförande! För två fullmäktige sedan basunerade Karin Wanngård ganska tydligt ut i denna talarstol att Förbifarten kommer att byggas. Min korta fråga är om Daniel Helldén delar den uppfattningen.

Anförande nr 44

Borgarrådet Helldén (MP): Herr ordförande! I den frågan kan jag bara säga som så att vi i dag har haft diskussioner med infrastrukturministern tillsammans med landstinget och staden och pratat om hur vi ska kunna få mer pengar till kollektivtrafiken. Det har inte varit så framgångsrika diskussioner eftersom landstinget inte vill ha mer pengar till kollektivtrafiken utan uppenbarligen tycker att det är frid och fröjd när det gäller de här sakerna.

Vad som händer i den frågan sedan har jag inte en aning om just nu.

Anförande nr 45

Erik Slottner (KD): Tycker inte du att det är ett problem att ni inom majoriteten ger olika signaler i frågan? Din chef är väldigt tydlig med att den kommer att byggas. Hur känns det för dig som har byggt upp en valrörelse omkring att Förbifarten absolut inte kommer att byggas och att det är din övertygelse att den inte kommer att byggas, det är ett stygge och mycket annat som ni har kallat Förbifarten för, och sedan kommer din chef i den koalition som du tillhör och säger att den kommer att byggas? Hur hanterar Miljöpartiet denna fråga inom koalitionen?

Anförande nr 46

Borgarrådet Helldén (MP): Som jag sade tidigare i en interpellationsdebatt med Joakim Larsson: Om det blir så att Förbifart Stockholm byggs kommer det att innebära att vi måste sätta in massor med kraftfulla åtgärder för att se till att staden klarar av de problem som detta kommer att innebära. Byggs den inte har vi mycket lättare att klara av stadens framtida utveckling. Så kan jag svara på den frågan.

Anförande nr 47

Erik Slottner (KD): Håll med om att det är ett misslyckande för Miljöpartiet om Förbifarten byggs.

Anförande nr 48

Borgarrådet Helldén (MP): När man tittar på den infrastruktur vi har i Stockholm och vad som är möjligt att göra med de resurser som finns är det ett enormt problem om vi inte sätter dem på rätt saker. Vi skulle behöva en kraftig utbyggnad av kollektivtrafiken. Nu låter det som att landstinget tycker att det är frid och fröjd, pengarna finns, det är inga som helst problem, det är bara att köra på trots att det inte ser ut så i deras budget.

Jag tycker att det är ett enormt problem, och jag tycker att det vore dumt att säga något annat än att det som vi är på väg in i eller riskerar att gå in i, det vill säga att vi bränner av pengarna på fel projekt, är olyckligt. Jag tycker att det är sorgligt.

Fråga nr 4 Forsgrénska badet

Anförande nr 49

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (FP): Bästa fullmäktige, ordförande, åhörare! Det har under många år pågått ett arbete som heter Södermalms hjärta som fokuserar på Medborgarplatsen. Det inleddes redan under Socialdemokraternas tid och har sedan pågått under längre tid, alldeles för lång tid om man frågar mig.

Det stora problemet i detta har varit Forsgrénska badet. Det har varit svårt att hitta resurser för att det ska kunna restaureras. I Folkpartiets budget har vi med att det ska göras. Därför blev vi väldigt förvånade när Socialdemokraterna röstade ned det den 9 december trots att Emilia Bjuggren både i valrörelsen sade att detta var ett krav för Socialdemokraterna och i Södermalmsnytt den 26 november säger att nu är det klart för renovering.

Man får gratulera borgarrådet till att utan en enda text, utan en enda krona i vare sig drift, investering eller långtidsinvestering har kunnat säga att det går att rädda badet och sedan röstar ned det i fullmäktige. Varifrån ska pengarna tas?

Anförande nr 50

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Tack för frågan! Forsgrénska är ett av stadens mest välbesökta bad med 500 000 besökare per år. Det här är som sagt en fråga som har dragits i långbänk, och jag frågade borgarrådet Sjöstedt ungefär samma sak för ett år sedan: Kommer Forsgrénska badet att finnas kvar? Kommer det att inrymmas i investeringsbudgeten? Jag minns inte exakt hur du svarade, men det vi såg att under den tiden som du tillhörde den styrande majoriteten fanns det inte någon plan för att se till att Forsgrénska skulle ingå i uppgörelsen om Medborgarhuset.

Nu har vi en ny majoritet som sitter med en investeringsbudget för idrottsanläggningar som är gemensamma för fastighetsnämnden och idrottsnämnden, en kraftigt utökad investeringsbudget som vi nu håller på att arbeta med och där vi kommer att specificera hur och när Forsgrénska kommer att upprustas.

Numera behöver stockholmarna inte oroa sig för Forsgrénskas framtid, utan den kommer att ingå i den långsiktiga investeringsplanen. Som Madeleine Sjöstedt vet inte specificeras i investeringsbudgeten i fullmäktige utan tas av idrottsnämnden i en egen långsiktig plan för investeringarna.

Anförande nr 51

M a d e l e i n e S j ö s t e d t (FP): Skillnaden mellan Folkpartiet och Socialdemokraterna är att Folkpartiet hade med Forsgrénska badet i sin budget. Socialdemokraterna tryckte på nej-knappen när frågan kom upp i budgetdebatten i förra veckan. Ni tryckte på nej, det skulle inte renoveras. Man styr sina förvaltningar med det som står i budgeten. Där finns inte en rad om Forsgrénska badet. Det finns ingen signal om att det ska gå några investeringspengar dit över huvud taget. Det här kostar 200

miljoner, så det är inte någon liten summa som man glömmer bort eller tar lite så där på marginalen, utan det krävs något slags planering för att klara av detta.

Jag tolkar Emilia Bjuggren så att Socialdemokraterna har ansvar både för idrottsfrågorna och för fastighetsfrågorna. Det är bara att Emilia Bjuggren sätter sig ned med finansborgarrådet Karin Wanngård och diskuterar hur det här ska lösas. Det har man inte gjort.

Jag undrar återigen: När får vi veta varifrån pengarna ska tas? Är detta bara ett luftslott för att få en rubrik: Klart för renovering? Det finns ingenting som säger att det är klart för renovering.

Anförande nr 52

Borgarrådet Bjuggren (S): Det väcker min nyfikenhet när Madeleine Sjöstedt så tydligt slår fast vad som har diskuterats inom Socialdemokraterna i det här huset. Jag kan svara med att det är fel. Just frågan om Forsgrénska badet är någonting som vi diskuterar. Vi har inte haft en intern debatt om detta i fullmäktige, men det finns en diskussion som vi för om hur vi får ihop en långsiktig investeringsplan för investeringar i idrottsanläggningar. Du kan känna dig trygg, Madeleine, när du ser resultatet av den långsiktiga investeringsplan som kommer att tas upp i idrottsnämnden och sedan redovisas.

Anförande nr 53

Madeleine Sjöstedt (FP): Vad jag menade var inte vad ni pratar om; det bryr jag mig inte om ett dugg, utan vad jag bryr mig om är vad vi beslutar i den här salen. Då beslutade ni förra veckan att vara mot pengar till upprustning av Forsgrénska badet. Ni tryckte på nej-knappen: Vi är emot Forsgrénska badets upprustning. Det är vad ni gjorde. Därför klingar det i mina öron oerhört falskt när du säger att ni är för upprustningen av Forsgrénska badet. Det finns ju inte en enda formulering om detta. Om du pratar med Karin Wanngård om det struntar jag i det; jag bryr mig bara om vad vi beslutar här. Det gör förvaltningen också, och det gör de badande på Södermalm och i hela staden som går på Forsgrénska badet.

Jag skulle säga att tills du har bevisat motsatsen skulle jag gratulera till en fantastisk mediehantering där du får dem att skriva en rubrik om något som inte finns. Till dess väntar jag på att få se pengarna till det här projektet.

Anförande nr 54

Borgarrådet Bjuggren (S): Jag vill vara tydlig. När vi tog över efter den tidigare borgerliga majoriteten i oktober fanns det ingen plan för hur upprustningen av Forsgrénska ska gå till. Varje gång som Sjöstedt, som ledde fastighetsnämnden, lyfte upp frågan om Medborgarhuset fanns inte Forsgrénska med i den planen. Det kände vi en stor oro för och väckte en opinion för att se till att rädda Forsgrénska badet. Det är någonting som vi står fast vid. Jag kommer att återkomma med ett förslag till beslut så småningom där Forsgrénska badet kommer att ingå.

Men nu måste vi se över helheten när det gäller Medborgarhuset för att se till att upprustningen av Forsgrénska ska ingå i det. Det är någonting som vi har en hel majoritet som vill göra, till skillnad från Sjöstedt som hade ett parti i sin opposition som tycker att det här är en prioriterad fråga. Jag misstänker att det var därför som

det aldrig kom med under de här fyra åren. Det var bara ett parti som tyckte att det skulle vara med i budgeten.

Fråga nr 5 Valfriheten inom äldreomsorgen

Anförande nr 55

E r i k S l o t t n e r (KD): Herr ordförande! Vi ska diskutera T 2 om ungefär tre kvart, men jag vill ändå smygborja lite med en fråga, och det gäller det som står på s. 8 i det utlåtande som vi har fått. Där står det att stadsdelsnämnderna inte ska uppmanas att säkerställa att målet uppnås som gäller andelen brukare som upplever att de har valmöjlighet inom äldreomsorgen i vård- och omsorgsboende.

Borgarrådet har flera gånger sagt att den nya majoriteten vill säkerställa reell valfrihet och inflytande för brukarna. Man har sagt att det inte har så mycket med ägandet att göra, utan att det gäller att brukarna själva känner att de har valfrihet.

Då undrar jag varför majoriteten vill ta bort den indikator som är väldigt tydlig just på detta.

Anförande nr 56

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det är inte jättekonstigt att den nytillträdda majoriteten ser över olika indikatorer. Vi kommer att se över en massa indikatorer på en massa olika punkter i budgeten. Det kommer att komma, det ligger flera sådana utredningsuppdrag i den budget som vi klubbade i förra veckan.

När det gäller just den här specifika indikatorn tycker vi att den ska ses i ett sammanhang. Tidigare har er majoritet haft väldigt skarpa skrivningar om aktivitetsplaner och att de olika stadsdelsnämnderna ska kunna redovisa exakt hur man ska kunna konkurrensutsätta si och så. Vi har en annan politik. Vi är överens om att vi ska ha både privata och offentliga utförare. Det har vi sagt hur många gånger som helst. Det gäller fortfarande. Däremot vill vi i ett indikatorstyrt system inte styra stadsdelsnämnderna så pass hårt mot konkurrensutsättning som ni har gjort under de här åren. Det är en fråga som stadsdelsnämnderna ska få en större rådighet över och bedöma hur vi ska göra med avtalsförlängningar och hur vi ska arbeta med våra kommunala respektive offentliga aktörer.

Anförande nr 57

E r i k S l o t t n e r (KD): Jo, men ni tar bort indikatorn andelen upphandlade verksamheter i konkurrens, och det tycker jag är tråkigt. Men jag har ingen förståelse för att ni gör det med tanke på era politiska åsikter och valprogram. Men att brukare upplever att de har en valmöjlighet inom äldreomsorgen kan jag inte förstå kan vara så kontroversiellt.

Anförande nr 58

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Vi har sett det här i ett sammanhang där vi vill ändra inriktning. Vi vill ändra den styrning av stadsdelsnämnderna som ni har haft under de här fyra åren.

För att vara lite nördig kan jag påpeka att många av de indikatorer som ni använde byggde på brukarundersökningar. Där kan vi säga att jag i alla fall har en hel del

kritik mot hur de utformas. Jag är gammal forskningsassistent och har jobbat mycket med utvärderingar. Det är ett problem med den typ av indikatorer som används i brukarundersökningarna, framför allt är validiteten väldigt låg. Det är väldigt svårt att säkerställa vad brukarna egentligen menar med att ha kännedom om valfrihet. Det ligger helt upp till den läsare som tar emot enkäten.

Om man skulle vilja mäta det skulle man göra det på ett annat sätt än att använda den här typen av indikatorer.

Anförande nr 59

Erik Slottner (KD): Jag känner mig inte riktigt lugn. Jag är ganska övertygad om att man attackerar just det som har med valfrihet och valmöjlighet att göra. Det tycker jag är en väldigt tydlig signal ifrån majoriteten, som under bara några veckor använt ord med oanade konsekvenser och har slagit till med större kraft än vad vi trodde inför valet, både vad gäller återkommunaliseringar inom äldreomsorgen och vad gäller parklekar. Så läser man i T 2 och ser att det tas bort ett sådant styrmedel som vi tycker är viktigt och där brukarna uppger att de har valmöjlighet. Det står ingenting om det är kommunalt eller privat, utan det handlar om de enskilda brukarna inom äldreomsorgen, som vi vill ska ha så mycket som möjligt att säga till om. Den indikator som mäter det tar ni bort. Det tycker jag är väldigt olyckligt.

Anförande nr 60

Borgarrådet Lindblom (V): Jag är som sagt tveksam till den här typen av indikatorer över huvud taget. Sedan kan jag säga till Erik: Titta på vilka avtal som har förlängts eller inte och du ser att två tredjedelar av alla avtal med privata utförare har förlängts. Några av de avtal som du nämnder, till exempel om parklekar, har vi inte kunnat förlänga för att LOU-tiden är maximalt uppnådd. Då har stadsdelsnämnden velat avvakta den nya upphandlingspolicyn för att i så fall göra en ny upphandling. Så där har vi inte kunnat förlänga avtalet.

Vi är överens om att ha både privata och offentliga aktörer. Det står väldigt tydligt i stycket om äldreomsorgen. Det handlar helt enkelt om att se över valfriheten när det gäller rätt att välja utförare, men som jag gjorde klart under budgetdebatten ligger mitt fokus på att den äldre ska få mer inflytande över innehållet i sina insatser.

§ 14 Valärende, fyllnadsval (skrivelse 2014:6)

Anförande nr 61

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Ordförande! Vi har en utdelad lista på valärende 19, tre stycken ytterligare fyllnadsval. Jag ska bara säga att den finns och därmed är anmäld enligt konstens alla regler.

§ 15 Valärende

Anförande nr 62

M i r j a R ä i h ä (S): Ordförande, fullmäktige! Utöver det som finns i de tidigare handlingarna skulle vi vilja anmäla till valnämnden som ordförande Johan Sjölander och som ledamot Ing-Marie Gidlöf samt till stadsdelsnämnden Hägersten-Liljeholmen Bror Eriksson som ersättare. Där finns det en vakans.

Anförande nr 63

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Även i detta valärende har vi en extralista utdelad för kommande mandatperiod. Den läggs till handlingarna för att vi ska kunna välja efter den.

Anförande nr 64

P e r O s s m e r (SD): Ordförande! Först nu i eftermiddag, alltså just nu, har det lagts fram förslag på ledamöter i nämnder och styrelser inom kommunen och i stiftelser. Den tidsfristen är givetvis helt otillfredsställande.

Inom Sverigedemokraterna har vi inte haft någon kännedom om de diskussioner som kan ha förekommit i kommunstyrelsen.

Vi känner alla till den kvotregel som handlar om proportionalitet vid val till styrelser och nämnder. Den kan om man så vill, och så har ju skett, utnyttjas för att utestänga Sverigedemokraterna från information och inflytande i olika val.

Det kanske är bekant att Sverigedemokraterna i Göteborgs kommunfullmäktige också har utsatts för samma bojkott som i Stockholm. Där protesterade de genom att begära personröstning med slutna sedlar, och det tog ett halvt dygn i anspråk.

Majoriteten av oss som sitter här på den borte bänken bland Sverigedemokraterna är unga och friska, och om jag får skämta kan jag säga att det till och med finns fallskärmsjägare bland oss. Vi skulle säkert kunna hålla ut mer än ett halvt dygn, men nu gör vi inte som göteborgarna, utan vi vill ta ett uttalande till protokollet. Eftersom tiden medger det kommer jag att läsa upp det:

Ur allmän demokratisk synvinkel, och i synnerhet ut ett kommunalpolitiskt perspektiv, är det till nackdel att partier i kommunfullmäktige inte är representerade i kommunstyrelsen, kommunala nämnder och styrelser i bolag. Majoriteten och Alliansen i Stockholms stad har, som det måste uppfattas, i fientlig anda valt att utestänga Sverigedemokraterna från dessa val. Inga insynsplatser har tilldelats Sverigedemokraterna. Protokollen kommer för eller senare att redovisa vad som har hänt, men all den kunskap som framkommer genom föredragningar och argumentation i styrelser och nämnder går nu utestängda förbi. Dessutom blir den kunskap som otvivelaktigt finns inom Sverigedemokraterna inte utnyttjad till fördel för alla Stockholms invånare. Att Sverigedemokraterna inte får kännedom om stora delar av den information som kommer andra partier i denna sal till del är således till nackdel för debatten i fullmäktige och för demokratin. Vi sverigedemokrater avser att återkomma i denna fråga.

Jag överlämnar härmed uttalandet till fru ordförande.

Anförande nr 65

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Vi i Vänsterpartiet har två tilläggsyrkanden på de vakanta platserna som revisorer till Stiftelsen Barnens Dag och revisorer till Sjöfartshotellet.

Till Barnens Dag yrkar vi på Gunnar Ågren och till Sjöfartshotellet Barbro Ernemo.

Anförande nr 66

E r i k S l o t t n e r (KD): Kristdemokraterna nominerar till KSL undertecknad som ordinarie och Sofia Modigh som ersättare.

Anförande nr 67

O r d f ö r a n d e n : Detta gäller nästa ärende, vad vi förstår. Eller hur? Det går bra att återkomma.

Anförande nr 68

M i r j a R ä i h ä (S): Man är inte riktigt van att springa upp i valberedningsärenden. Jag glömde bort en sak när det gäller valnämnden och ett namn, och det är att vi yrkar på att Christer Hogstedt, Vänsterpartiet, väljs som ersättare i valnämnden. Enligt listan är det en socialdemokratisk ersättarplats, men vi anser att det är viktigt att Vänsterpartiet finns där.

Anförande nr 69

S i s s e l a N o r d l i n g B l a n c o (FI): Vi har ett tilläggsyrkande till en vakant plats i stadsdelsnämnden Enskede-Årsta-Vantör, där vi ska ha Victoria Kawesa som ersättare.

Anförande nr 70

W i l l i a m H a h n e (SD): Fru ordförande! Jag skulle vilja ta tillfället i akt att ställa en rak och enkel fråga till vårt finansborgarråd Karin Wanngård. Jag undrar om finansborgarrådet tycker att det är förenligt med svensk demokratisyn att fördela nämndplatser och ersättarplatser till samtliga partier utom ett.

Tycker alltså finansborgarrådet att det är förenligt med svensk demokratisyn att frysa ut ett parti på det sätt som man gör med Sverigedemokraterna?

Anförande nr 71

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag kan svara så här: Rätten att genomföra proportionerliga val har inte Sverigedemokraterna med anledning av att ni är för små för det i den här salen. Att sedan övriga partier, till exempel Socialdemokraterna, väljer att dela med sig av sina platser till mindre partier som inte är representerade har vi rätt till, och då har vi valt att göra det inom majoriteten.

§ 19 Uppföljning av budget 2014 – Tertialrapport 2 med delårsbokslut per den 31 augusti 2014 (utl 2014:113)

Anförande nr 72

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Ordförande, fullmäktige! Dagens debatt handlar mycket om vilka ambitioner vi kan ha för vår stad. Är man en stad i världsklass när andelen som saknar gymnasiebehörighet ökar, eller när tillväxten hindras eftersom bostadsbristen skenar? Är man en stad i världsklass när skillnaden beroende på staden man bor ökar?

Jag tror på en stad i sammanhållning, att det som vi beslutar om i den här salen skapar goda förutsättningar för alla stockholmare för att alla ska kunna växa och utvecklas. Det är en stad som inte accepterar att någon lämnas efter. Vi accepterar inte de klyftor som vi ser i Stockholm i dag: de höga ohälsotalen, sjunkande skolresultat och den otrygghet som en del upplever på gator och torg. När vi ser den utvecklingen måste vi komma fram med en politik som skapar förändring. Förändring är en förutsättning för att Stockholm ska hålla ihop.

Vi kan välja en annan väg än den väg vi har sett. Klyftor som vi har sett växa i vår stad handlar mycket om tillgång till utbildning. Stockholm är en av Europas snabbast och mest växande städer, och det ska vi vara stolta över. Då måste vi hänga med och ha god utbildning som alla våra barn och unga kan ta del av. De unga som inte utbildar sig riskerar att få det mycket svårt på framtidens arbetsmarknad i framtidens Stockholm. Vi vet samtidigt att det finns företag som har svårt att rekrytera människor för att det saknas rätt kompetens. Det kan vi ändra på.

Därför är jag bekymrad över tertialrapportens fortsatta redovisningar av fallande skolresultat. Det är en utmaning för oss att bryta den utvecklingen, och den budget som vi fattade beslut om förra veckan kommer med all sannolikhet att bryta den utvecklingen, för vi kommer att jobba för en stad som håller samman. Vi vet att vår budget är ett gott steg på vägen mot ett bättre Stockholm för alla.

Våra ambitioner är höga. Vi vill använda oss av den kraft som ryms i staden för att bygga en hållbar och växande stad. Bifall till kommunstyrelsens förslag!

Anförande nr 73

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Någonting som de flesta stockholmare uppskattar och nästan tar för givet är valfriheten, det vill säga möjligheten att få välja förskola och att få välja en annan förskola om det är så att barnen inte trivs.

Därför blir jag orolig när jag läser finansborgarrådets utlåtanden i tertialrapport 2. Finansborgarrådet skriver i sina synpunkter att man inte längre behöver följa upp mål om valfrihet och konkurrens, och jag kan inte annat än tolka detta som att just mångfald och valfrihet inom välfärden på allvar är hotad. Orkar Socialdemokraterna stå emot Vänsterpartiets kommunaliseringssiver, eller hur ska vi annars tolka skrivelsen om att målen om valfrihet, konkurrens och mångfald inte längre behöver följas upp?

Anförande nr 74

Borgarrådet W a n n g å r d (S): Jag gillar valfrihet. Jag gillar reell valfrihet, men det vet väl Anna König Jerlmyr också att när det gäller just förskolan som var med i borgarrådets exempel så handlar det om rätten att välja förskola – självklart ska vi ha rätt att välja förskola! Men hur säkerställer vi den valfriheten? Jo, genom att vi har fler förskoleplatser, att vi har fler utbildade förskollärare så att alla förskolor blir bra förskolor.

Det kan däremot inte handla om att man blir satt i en förskola mot sin vilja på grund av brister i förskolan, på grund av för få platser i förskolan. Det är inte valfrihet. Valfrihet handlar om att kunna välja och välja bort, och det har ni inte klarat under åtta år i Stockholm.

Anförande nr 75

E r i k S l o t t n e r (KD): Det ärende vi nu har på bordet visar att Stockholm har en stark ekonomi och att Alliansen har lämnat över också en väldigt välskött ekonomi till den nya majoriteten. På det stora hela uppfylls också de mål som vi har satt upp i kommunfullmäktige.

Ekonomi går också starkt. Det visar prognoserna även framöver. Sysselsättningen väntas öka, och arbetslösheten väntas falla. Stockholm går bättre än övriga Sverige; det är en välskött och stark ekonomi som vi har lämnat över. Vi kan också se med optimism in i framtiden.

Nu gäller det att vi inte lägger hinder i vägen som bromsar denna utveckling framåt. När man går med ett så kraftigt överskott som vi gör i Stockholm tycker jag att vi kan se med viss oro på att man väljer att både höja skatten och göra ett koncernuttag, vilket vi inte har gjort under den förra mandatperioden. Jag anar en viss oro för utvecklingen framgent. Vilka åtgärder kommer majoriteten att ta till när konjunkturen inte går lika bra?

Regeringens Stockholmsfientliga politik ska också dra undan ungefär en halv miljard från Stockholms kommun i skatteutjämnningssystemet. Nu får vi se vad som händer. Alliansens budget har vunnit bifall i riksdagen, och vi har ett extra val senare i vår. Förhoppningsvis får denna halva miljard stanna kvar i vår kommun.

I och med uppskjutandet av ostsektorn och bordläggningen av ärenden som gäller trafikförsörjningen i och med nya Slussen, alltså den nya bussterminalen för ostsektorn, ger man signaler till näringslivet. Det gäller också mycket annat av infrastrukturen, till exempel Förbifarten och Bromma flygplats. Näringslivet påverkas negativt av denna typ av politik och förskjutningar.

Som jag hade uppe innan i frågestunden med äldreborgarrådet är även jag orolig för vad man vill med valfriheten. Det har gått snabbt under de här veckorna, och nu behöver inte stadsdelarna följa upp målet om att en större andel äldre ska uppleva valmöjlighet inom äldreomsorg och vård- och omsorgsboende. Också detta tycker jag ger väldigt oroande signaler för framtiden.

Jag undrar också vad som ska hända med den 24-timmarsgaranti som vi har vad gäller nedskräpning när man drar ned 35 miljoner kronor på städinsatser i vår kommun.

Jag yrkar bifall till det utlåtande och förslag som Alliansen har lagt fram i kommunstyrelsen.

Anförande nr 76

P e r A n k e r s j ö (C): Ordförande, fullmäktige! Den här tertialrapporten visar till att börja med en sak väldigt tydligt, nämligen att stadens lador är välfyllda och bordet är tämligen dukat. Alliansens sista år i majoritet under den förra mandatperioden pekar som tidigare också mot överskott, och staden har högsta kreditbetyg internationellt. Med en sådan ekonomi kan man investera mycket, det blir mindre kostnader för stockholmarna och det skapar inte minst förutsättningar för en god välfärd.

Inte bara ekonomin lämnas över i ett gott skick. Även miljöpolitikens bord är dukat. Vi förväntas klara partikelnormen vid Hornsgatan och andra gator där staden är väghållare under 2014. År 2014 är också staden utnämnd till Sveriges klimatstad av Världsnaturfonden. Vi har i förtid nått vårt kortsiktiga klimatmål med 3,0 ton koldioxid per stockholmare och år. Vi har påbörjat ett gediget arbete med en färdplan för 2050 som är en förutsättning för att nu kunna revidera denna till 2040 som bestämdes för en vecka sedan. Vi har också ett av världens tuffaste krav på energiprestanda vid nybyggnation, någonting som jag hoppas kommer att finnas kvar. Vi bygger Sveriges största bioeldade kraftvärmeverk, någonting som kommer att minska vårt beroende av kolet, vilket vi satte igång under den förra perioden. Vi har likaså en stor satsning på solenergi, och vi satte igång ett stort arbete med att samla in matavfall som nu till min glädje fortsätts av den nya majoriteten.

Det var inom klimatpolitiken. Därutöver har vi också satt igång ett stort arbete för att få en bättre cykelpolitik i staden. Vi har antagit en cykelplan, vi har lagt fram en cykelmiljard och satt en struktur för hur den ska investeras. Vi har tagit fram cykeljourstyrkan som den nya majoriteten verkar tycka är väldigt bra. Vi har sett en minskande personbilstrafik i innerstaden under Alliansens år. Vi har sett till att få en överenskommelse om att höja trängselskatten, vilket kommer att ske från den 1 januari 2016, någonting som kommer att leda till ännu mindre onödig trafik i innerstaden. Vi har också påbörjat byggandet av laddstolpar och inom kemikaliearbetet ett arbete för att nå ett giftfritt Stockholm.

I den här tertialrapporten finns även den årliga uppföljningen av stadens miljöprogram med som en bilaga långt bak. Denna bilaga visar med all önskvärd tydlighet att det jag har sagt här stämmer.

Som jag har påpekat vid flera tillfällen finns här mycket att leva upp till för den nya majoriteten, både när det gäller ekonomin och miljön. Tyvärr får vi också notera att i sin första budget började man med att skära ned 90 miljoner kronor på stadsmiljöpolitiken i staden, vilket jag tror kommer att göra det här arbetet något svårare.

Det finns också ett par ärenden i det här kompendiet, bland annat en stor upphandling av el och en stor upphandling av fordon. Tyvärr läser jag inte ett enda ord någonstans om något slags miljöambition, men då finns tack och lov Alliansens miljöprogram att luta sig tillbaka emot. Bifall till vår skrivning i kommunstyrelsen!

Anförande nr 77

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Jag ser i det särskilda uttalandet till beslutet att det kom upp en fråga som kanske också kan diskuteras i samband med nyvalet i mars. Ni skriver nämligen så här: Vi har aktivt uppvaktat alliansregeringen för att få till en lokal dubbdäcksavgift.

Mig veterligen gjorde ni det under hela mandatperioden utan att lyckas. Vi kan i och för sig säga att Anders Borg är borta och han var säkert den som såg till att det inte blev av, men det här har ni inte lyckats med på fyra år – varför skulle ni lyckas med det nu? Jag ser orosmoln kring att vi inte får till någon lagändring, vilket är vad som behövs för att få fram den dubbdäcksavgift som vi alla i det här rummet är överens om att ha.

Anförande nr 78

P e r A n k e r s j ö (C): Till att börja med vill jag upprepa att vi under 2014 faktiskt förväntas uppfylla den partikelnorm som vi har jobbat så hårt med under alla Alliansens år, en rad åtgärder som tillsammans har gett resultat. Jag håller med Sebastian Wiklund om att vi behöver dubbdäcksavgiften, och det har vi som sagt varit överens om här. Vi har arbetat från kommunfullmäktige och den förra majoriteten för att till att börja med få möjligheten att förbjuda dubbdäck på vissa gator, vilket vi gjorde. Alliansens införde dubbdäcksförbud på Hornsgatan, vilket starkt har hjälpt till att få ned partikelmängderna på Hornsgatan.

Jag hoppas också att Sebastian Wiklund vet om att det var alliansregeringen som satte igång arbetet med att förbereda en dubbdäcksavgift. Den utredningen tillsattes faktiskt av alliansregeringen och har pågått redan före valet i höstas, så jag tror väl kanske att Sebastian Wiklund lite överdriver sin kritik mot alliansregeringen i det fallet.

När det gäller att arbeta för att få detta till stånd hoppas jag verkligen att alla partier här i salen kan hjälpas åt och se till att det sker så fort som möjligt när vi pratar med våra rikspolitiker.

Anförande nr 79

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Ordförande, fullmäktige! Tertialrapport 2 för 2014 är Alliansens sista delårsbokslut. Rapporten bekräftar mycket av det som finansborgarrådet tidigare har sagt, nämligen att Alliansen lämnar över en stad med mycket goda finanser. Ärendet visar att vi i Alliansen har förvaltat staden väl under våra åtta år. Det visar också tydligt att majoritetens skattehöjning är onödig, eftersom staden nu lämnas över med ett överskott på nästan 2 miljarder kronor.

Vi lämnar över ett Stockholm i ett läge där många stora och strategiskt viktiga framtidsfrågor för Stockholms utveckling har beslutats. Allra viktigast är kanske att vi i Alliansen, både på nationellt håll i den dåvarande regeringen, i regionen och i

landstinget, har beslutat om nio nya tunnelbanestationer och 78 000 nya bostäder. Därutöver vill vi också ha en tunnelbanestation i Älvsjö.

Stockholm står också starkt när det gäller bostadsbyggande, även om takten behöver öka ytterligare. Bostadsbyggnadstakten är den högsta sedan sjuttioalet, och 8 000 studentlägenheter är på väg fram under den här mandatperioden i godkända eller pågående detaljplaner. Terialrapporten visar att vi har klarat av att öka bostadsbyggnadstakten, och därför aviserar vi också i vår budget ett ännu högre bostadsmål.

Tyvärr sänker majoriteten ambitionerna i bostadsbyggandet och säger nej till långsiktiga mål därför att de saknar betydelse.

Vi lämnar också över en stad med social hållbarhet. 18 000 människor har gått från bidrag till egen försörjning. Alliansens arbetslinje har resulterat i att antalet personer beroende av ekonomiskt bistånd nu är det lägsta sedan 1982, vilket är betydligt lägre än i socialdemokratiskt styrda Göteborg och Malmö.

Vi lämnar också över en stad med hög kvalitet i välfärden. Nöjdheten i förskolan har ökat och är nu på 86 procent. Barngruppernas storlek har minskat, och aldrig tidigare har så många stockholmare varit så nöjda med sin äldreomsorg.

Vi ser att vi har satsat på skolan, och det har resulterat i bättre måluppfyllelse och högre meritvärde. Vi har satsat på lärarlönerna. En lärare har fått i genomsnitt 7 000 kronor mer i månaden under vår tid vid makten.

Jag skulle vilja säga att det finns mycket att vara nöjd med, även om det finns mycket kvar att göra. Men det här är ett bokslut som vi kan se som ett dukat bord. Jag vill vädja till den nya majoriteten att nu inte låta detta dukade bord resultera i en springnota för 2018!

Anförande nr 80

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Jag noterar i ert sista bokslut över perioden att också just framgången med de tillfälliga anställningarna i staden lyfts fram och att ett av de stora problemen som vi står inför på arbetsmarknaden är bristen på matchning och bristen på kvalificerad arbetskraft som företagen ser i Stockholm.

Därför är jag väldigt trygg med i att vi i vår budget föreslår satsningar på just detta, någonting som ni, med anledning av att ni absolut under inga omständigheter vill att stockholmare är med och bidrar mer till vår gemensamma välfärd, inte har råd med. Därför tror jag ändå att det är ett lyft för Stockholm och arbetslinjen att fler får chansen att utbilda sig och att få arbetsträning genom tillfälliga anställningar.

Anförande nr 81

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Vi ser också allvarligt på ungdomsarbetslösheten och har framfört sänkta arbetsgivaravgifter för unga, YA-jobb och annat för att möta detta.

Det är bra att majoriteten är här på plats, för jag vill fråga varför man har skjutit upp beslutet om bussterminalen för ostsektorn. Detta är ytterligare ett beslut som nu skjuts på framtiden i samband med terialrapport 2. Har ni meddelat Nacka och Värmdö kommun detta? Jag tror att det blir en stor överraskning för dem. Det här

kommer ju att betyda väldigt mycket för möjligheterna att kunna lösa en god kollektivtrafikförbindelse till Värmdö och Nacka, och jag tror att de är rätt chockade över dagens beslut.

Anförande nr 82

Borgarrådet E d h o l m (FP): Det här är en stark tertiärrapport. Den visar med all önskvärd tydlighet att Stockholms stad är en rik och framgångsrik stad på väldigt många sätt och att staden är välskött. Jag hoppas verkligen att den förblir det också.

Likväl skulle jag vilja säga att det viktigaste i kväll i denna enormt omfattande tertiärrapport är beslutet att ytterligare höja lärarnas löner i Stockholm. När vi har fattat det här beslutet har lärarlönerna från och med 2007 i Stockholm ökat med 7 500 kronor i månaden. Det är väl över det som de allra flesta yrkesgrupper i Stockholm har fått under de här åren, och det var ju också det som var själva löftet i avtalet med lärarna – att lärarnas löner skulle lyftas över det som övriga arbetsmarknaden fick.

Detta är naturligtvis enormt viktigt att vi fortsätter med det arbetet om vi ska kunna behålla vår attraktionskraft nu när vi måste anställa så väldigt många nya lärare framöver i Stockholm.

Det är därför jag är så orolig över att Socialdemokraterna och övriga rödgröna partier lägger så otroligt lite pengar just på skolan. Gymnasieskolan kommer att få i reella tal ungefär 1,7 procent 2015 i jämförelse med 2014. Det säger sig självt att den typen av påslag inte räcker till några löneyft, och det finns heller inga som helst löften i budgeten om att höja lärarlönerna. Jag tror att det är helt nödvändigt att vi redan nu från Stockholms stad skickar signalerna till våra lärarorganisationer att det blir löneyft nästa år som överstiger det som är märket. Men ska man göra detta krävs det också att man avsätter extra pengar till det.

Sedan kan jag tycka, och det är en randanmärkning, att det är väldigt tråkigt att stadens studie- och yrkesvägledare som ingår i lärarkollektivet nu inte verkar få ta del av det här löneyftet. Det har de fått göra i alla år tidigare. Studie- och yrkesvägledaren är enormt viktiga för att våra barn och ungdomar ska göra väl avvägda val här i livet, och jag hoppas verkligen att vi skulle kunna vara överens i kväll om att även de omfattas av det här löneyftet som är jätteviktigt, inte bara för lärarna utan också för Stockholms stad.

Anförande nr 83

Borgarrådet B u r e l l (S): Jag vill självklart instämma i det som Lotta Edholm säger, det vill säga att det är glädjande att vi nu har hittat finansiering av den höjning av lärarlönerna med 2 procent som utlovades av Lotta Edholm i somras.

Det är över huvud taget viktigt att förstärka skolans resurser, och vi gör det utifrån de förutsättningar som råder nu, så mycket vi har bedömt att det är möjligt att göra med en seriös finansiering. Vi gör sammanlagt 700 miljoner kronor i satsningar på bättre kvalitet i skolan. Det har vi gått igenom i förra budgetdebatten.

För lärarnas skull jobbar vi också vidare väldigt hårt med de förbättringar av arbetsmiljön som jag tror att vi kan vara överens om att vi måste göra i Stockholms

skolor. Det handlar naturligtvis också om att från den här talarstolen och från Stockholms stad markera mot lärosätena att man också måste satsa ordentligt på lärarutbildning.

Anförande nr 84

Borgarrådet E d h o l m (FP): Jag kan bara konstatera att ökningen av resurserna till skolan aldrig har varit så låga sedan Socialdemokraterna styrde Stockholm senast. Det är väldigt små påslag, och det säger sig självt att om man får plus 1,7 procent på gymnasieskolan nästa år så räcker det till väldigt lite lönelöft, om det inte är så att man samtidigt gör stora besparingar. Det hoppas jag verkligen inte att Socialdemokraterna planerar att göra.

Självklart är det reallt i pengar räknat stora påslag, men det beror ju på att antalet elever ökar väldigt kraftigt. Nästa år kommer ökningen av gymnasieelever att påbörjas, men innan dess har vi en väldigt kraftfull ökning av grundskoleelever. För första gången på många år är det så att skolans andel i Stockholms stads budget de facto minskar i förhållande till alla andra utgiftsposter. För mig är det helt obegripligt att det ens kan ske samtidigt som antalet elever ökar.

Anförande nr 85

F r e d d y G r i p (V): Det är lite beklämmande att Alliansen står och slår sig för bröstet över den här tertialrapporten när man kan läsa detta: Stadsledningskontoret ser allvarligt på att spridningen i resultat mellan skolor ökar.

Man har alltså från den här kammaren och även den nationella skolpolitiken fört en allianspolitik som ökar skillnaderna i svensk skola. Likvärdigheten är hotad.

Den uppgiften försöker vi nu att ta oss an genom att vända på varendastenen. Vi satsar 70 miljoner extra i det socioekonomiska tillägget, så det är lite märkligt att man från Alliansens sida hela tiden slår sig för bröstet och tycker att man har varit så bra när vi ser att skillnaderna i skolorna ökar. Detta ska vi försöka vända på.

Anförande nr 86

Borgarrådet E d h o l m (FP): Till detta avsätter ni väldigt lite pengar. Ökningen som vi gjorde inför 2014 var nästan dubbelt så stor som den ökning ni gör inför 2015 när det gäller det socioekonomiska tilläggssystemet.

Detta är svårt. Det handlar inte bara om pengar, och det har jag sagt varje gång i den här talarstolen. Vi vet till exempel att andelen nyanlända, alltså de elever som har gått mindre än två år när de går ut årskurs 9, har fördubblats sedan 2006 i Stockholms stad. Det är den stora utmaningen – att hitta system som gör att dessa elever får det stöd och den hjälp som de behöver.

Men det är faktiskt också lika sant att vi aldrig har haft så många elever som har haft godkänt i samtliga ämnen när de går ut årskurs 9 och att vi har fler elever än någonsin som söker sig till högre utbildning.

Bilden skiftar alltså, men ska man göra detta på ett bra sätt måste man också våga avsätta tillräckligt med resurser, och det gör tyvärr inte ni.

Anförande nr 87

J a n V a l e s k o g (S): Jag tänkte bara kommentera det här med bussgaraget. Det är inte alls så att Nacka och Värmdö, landstingen eller länsstyrelsen är speciellt chockade. De vet precis hur det förhåller sig, nämligen att det här avtalet – som ekonomiskt sett ska jag absolut medge, är väldigt bra för både Stockholms stad och landstingen – innehållsmässigt helt och hållet saknar underlag för prognoser på hur trafikföringen ser ut.

Det togs fram ett sådant underlag innan överenskommelsen om tunnelbanan antogs. Då fanns det ett underlag även hos länsstyrelsen där man gjorde samhällsekonomiska beräkningar på hur mycket busskapacitet som behövs. Sedan kom tunnelbanan till, men, hör och häpna, ändå gör man ett avtal där det helt saknas prognoser till exempel för hur många busshållplatser som behövs. Inte en enda prognos finns! Inte hos länsstyrelsen, inte hos landstinget. Nu är det en av uppgifterna för expertgruppen att se till att det kommer fram.

Detta är återigen ett exempel på ett område där det helt saknas underlag, och det är därför man får jobba fram till den 31 januari. Länsstyrelsen, som själva har frågat varför det inte finns något underlag, kommer att bli överlyckliga när det underlaget kommer fram. De hade ett tidigare, men nu saknas det alltså.

Jag råkar sitta i förhandlingsdelegationen i kommunförbundet som diskuterar detta med löner och tänkte därför säga någonting om det. Mycket av lönefrågorna när det gäller lärare hanteras naturligtvis nationellt. Sedan har det varit ett antal år med sifferlösa avtal, och jag vill säga att de här ganska framgångsrika förhandlingarna inte har varit något speciellt för Stockholm, utan det har varit över landet, kan man säga, även om det har varierat, och det ska också variera när det gäller de här avtalen.

Beviset för att det ser ganska bra ut över landet under de här åren i olika kommuner är det faktum att lärarnas fackliga organisationer inte har sagt upp avtalet som hade kunnat göra till årsskiftet, utan man fortsätter de sifferlösa avtalen ett år till. Det är ett bevis på att man är ganska nöjd med dessa avtal som de finns över hela landet.

Anförande nr 88

Borgarrådet K ö n i g J e r l m y r (M): Oavsett bakgrund, Jan Valeskog, hade det ändå varit klädsamt att meddela både Nacka och Värmdö kommun om att man nu skjuter på den avtalade överenskommelse som man har fattat tillsammans. Det har ju varit förhandlat och klart. Backar man från detta är det bra att också meddela det, för det skapar en stor oro om man frångår de överenskommelser som tidigare funnits.

Anförande nr 89

J a n V a l e s k o g (S): I motsats till er när ni satt i majoriteten har ju vi tänkt ha kontakt med Nacka och Värmdö både på tjänstemannanivå och politisk nivå. Jag vet att Värmdö gjorde en framställan om att träffa Stockholms stads politiker, men de fick inte göra det.

Vi tänker träffa dem, och har redan gjort det, på tjänstemannanivå. De är väl informerade om läget, och de tycker naturligtvis i grund och botten att det är väldigt bra att ha ett faktaunderlag om hur prognoserna ser ut när det gäller antal bussar och trafiken. Tack vare expertgruppen kommer det fram nu. Jag är helt säker på det.

Anförande nr 90

E w a L a r s s o n (MP): Anna König Jerlmyr pratade väldigt väl om insatser och styrkan i sin sociala gärning tidigare. Jag skulle vilja säga någonting om just den sociala situationen för barn och unga i Stockholm i dag, vilken överensstämmer med den situation som är för barn och unga i hela Sverige.

Barn har fått det sämre. De senaste tre åren vittnar våra socialsekreterare i hela landet om att situationen för barn och unga är väldigt svår. Vi som erfarenhet från stadsdelsnämnderna har också märkt av det, och vi har sett hur våra fantastiska socialsekreterare jobbar och sliter alltmer för att hinna med ökade balanser. Vi ser hur de jobbar för att kunna ge det allra bästa.

Detta är någonting som vi nu ska försöka att vända, men det är en lång väg tillbaka också, så jag vill inte slå mig för bröstet och säga att majoriteten kommer att lyckas vända utvecklingen över ett år. Det är en lång väg tillbaka. Jag tror, som vi talade om tidigare, att alla goda krafter måste vara med och jobba i de här frågorna, att det är ett gemensamt kreativt arbete som behövs för att fortsätta stärka de sociala insatsstyrkorna. Vi har nu lagt fram förslag om en social fond, och den nya regeringen har också lagt fram förslag om att vi ska ratificera barnkonventionen. Det vore fantastiskt om vi gjorde det en gång för alla.

Det är de generella sociala insatserna, men det är också det riktade förebyggande arbetet. Tidigare i dag har vi talat på Polisstyrelsens sista sammanträde där vi har varit och sett tankarna med den nya reformen som innebär att fler poliser kommer närmare ute i stadsdelarna.

Jag hoppas verkligen att vi kan fortsätta att jobba för att bryta den negativa trenden utan att slå varandra i huvudet. Vi behöver göra det seriöst nedifrån och upp.

*§ 20 Överenskommelse om exploatering med överlåtelse av mark med Ikano Bostad AB avseende uppförande av bostadshus inom del av Vasastaden 1:16 (blivande kv. Kromosomen) i Hagastaden inom Norrmalm, Stockholms kommun
Hemställan från exploateringsnämnden (utl. 2014:114)*

Anförande nr 91

J a n V a l e s k o g (S): Jag ska bara mycket kort säga att det här ärendet innebär en försäljning av fastigheter till ett belopp av 409,6 miljoner kronor till Ikano Bostad för uppförande av bostadsrättslägenheter i slutändan.

Jag vill ändå nämna, vilket också nämns här, att vi har för avsikt att se till att det också kommer hyresrätter i Hagastaden. Jag yrkar härmed bifall till kommunstyrelsens förslag.

*§ 21 Markanvisning för bostäder inom Stadshagen 1:1 till Einar Mattsson Projekt AB.
Ny fotbollsplan inom Fredhäll 1:1
Inriktningsbeslut*

Anläggande av en 11-manna och 7-manna fotbollsplan på Stadshagen IP och en 11-manna fotbollsplan inom Fredhäll 1:1

Inriktningsbeslut

Hemställan från exploateringsnämnden (utl. 2014:115)

Anförande nr 92

H a n n e s H e r v i e u (C): Ordförande, fullmäktige! Som nyvald representant för Centerpartiet i stadsbyggnadsnämnden och med skrapår på bägge knäna efter den tid då Stockholm bara hade grusplaner är det här ett ämne som ligger mig varmt om hjärtat och en fråga som faktiskt lite grann symboliserar både vad som är Centerpartiets ingångar i stadsbyggnadspolitiken och vad som stundtals är fel ibland när staden bedriver stadsbyggnadspolitik.

Det här är ett ganska komplicerat ärende. Ambitionen är att kunna bygga mycket attraktiva hyresrätter i Stadshagen, värna Fredhällsparken och säkra goda förutsättningar för idrott på Kungsholmen.

Det nuvarande förslaget, alltså det förslag som föreligger, klarar dock bara av att lösa två av dessa tre frågor i och med att en betydande del av Fredhällsparkens yta kommer att upptas av en stängd elvamannafotbollsplan, kringutrustning i form av bilväg och parkeringsplatser, förråd och omklädningsrum.

Således anser vi att detta är ett ofullständigt förslag som inte klarar av de tre uppgifter som man behöver ha som ambition för detta.

Fransmannen Frédéric Bastiat sade en gång i sin essä *Det man ser och det man inte ser* att när man har ekonomiska reformer får det dels direkta effekter men också effekter som uteblir, alltså effekter man inte ser.

Samma princip kan införas när det gäller stadsbyggnadspolitiken. När vi gör saker får det dels direkta effekter, till exempel i form av en fotbollsplan, men också effekter som vi inte ser, alltså uteblivna effekter, i det här fallet en förlorad stadspark med allt vad det innebär för stockholmarnas möjlighet till rekreation och också parken som ekologisk spridningsväg.

Det är ingen hemlighet att Centerpartiet vill ta stadens parker i försvar, dock inte genom att säga nej till byggande utan säga ja till en annan typ av byggande. Genom att konsekvent vilja bygga högre kan vi få fler bostäder och samtidigt spara de få stadsparker vi har kvar. Det är därför vi vill ta fram en ny översiktsplan, införa ett skyskrapeprogram och införa en bostadsgeneral.

Vi har under processen konstruktivt och kontrollerat försökt hitta andra alternativ för lösningar, bland annat genom att i stället vilja bygga en fotbollsplan vid Krillans krog, endast ett stenkast från Fredhällsparken. Här har länsstyrelsen sagt att det inte lämpar sig att bygga bostäder, och vi tycker då i stället att vi där ska bygga en fotbollsplan.

Vi har i det här förslaget visat och har också lagt ett ersättaryttrande i kommunstyrelsen som går ut på att det går att kombinera den gröna moderna staden med att bevara idrotten på Kungsholmen. Därför yrkar jag bifall till Per Ankersjös ersättaryttrande i kommunstyrelsen.

Anförande nr 93

S e b a s t i a n W i k l u n d (V): Det snubblar lite kring den fråga jag hade. Ni skriver i stadsbyggnadsnämnden att det är vid Krillans krog som fotbollsplanen ska ligga, om jag förstår det rätt. Men då ska ni alltså säga nej till de bostäder som planeras byggas där också. Är det så er politik är?

Anförande nr 94

H a n n e s H e r v i e u (C): Jag är inte insatt i just det stadsbyggnadsärendet, men det som vi har sagt är att länsstyrelsen har sagt att det inte lämpar sig att bygga bostäder vid Krillans krog på grund av bullerregler och liknande. Därför har vi föreslagit en fotbollsplan där i stället.

Anförande nr 95

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Hela exploateringen av Stadshagen är planerad sedan länge, och vi är väldigt angelägna om att den kommer till stånd eftersom vi har en ständigt växande stad som vi förutsätter kommer att fortsätta växa och vill uppmuntra att fortsätta växa. I och med exploateringen av Stadshagen frigör vi parkmark vid Kristinebergs strand, eftersom vi kan flytta tennishallen från den parken och in under Stadshagens exploatering.

På så vis får vi ett nollsummespel där vi tar viss parkmark i anspråk – en bit av Fredhällsparken som gränsar direkt till en av Stockholms mest trafikerade vägar – men lösgör parkyta vid Kristinebergs strand som jag tror kommer att bli en väldigt vacker strand med närheten till vattnet.

Att ni inte anser att det är tillräckligt viktigt att Stockholms och framför allt Kungsholmens barn och unga ska ersättas för den fotbollsplan som krävs för att Stadshagen ska kunna exploatera är vi glada över att ni är ensamma i den här salen om att tycka.

Anförande nr 96

H a n n e s H e r v i e u (C): Vi har ju lagt fram ett förslag om att vi ska kunna bygga en ny fotbollsplan, och vi står också bakom förslaget om att man ska utveckla Kristineberg.

Det är så klart väldigt trevligt att försöka anklaga oss för att barn och unga inte ska spela fotboll. Jag skulle då självklart kunna vända på det hela och säga att vi är det enda partiet som vill ta stockholmarnas rätt till att fortfarande vistas i parker i försvar. Då har vi två väldigt tydliga alternativ i så fall.

Anförande nr 97

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Hannes pratade om Centerpartiets skyskrapeprogram som en lösning på de här problemen, och jag måste ändå replikera att ni har envetet stått fast vid det som är det största problemet när det gäller att bygga högt i den här staden – inflygningen till Bromma.

Om man ska prata om just det här ärendet är det så att vi tidigare har anfört att man ska bygga högre i Kristineberg. Nu går inte det – än – tyvärr, men vi måste få igång bostadsproduktionen. Hade vi kunnat göra det och ni på ett vettigt sätt hade backat upp förutsättningarna för att bygga mycket bostäder i Stockholm hade vi kanske kommit en bit på vägen.

Att anföra skyskrapeprogram som en lösning när ni struntar i det som är det största problemet för att bygga högt i staden tycker jag är märkligt.

Anförande nr 98

H a n n e s H e r v i e u (C): Jag skulle i och för sig inte vilja hävda att det största problemet för att bygga högt i Stockholm är inflygningen till Bromma utan en politisk ovilja, en ovilja som jag tyvärr ser i ännu högre grad hos den nuvarande majoriteten än i den tidigare.

Att säga att inflygningen till Bromma är det enda problemet är därför inte korrekt. Vi har en politisk ovilja som representeras av alltför många partier i den här kammaren, tyvärr.

Anförande nr 99

J a n V a l e s k o g (S): Ordförande, fullmäktige! Det här projektet är komplext och samtidigt, som vi kan läsa av ärendet, ett stort och strategiskt projekt som handlar om 800 bostäder i Stadshagen, även om just det här beslutet handlar om 50 bostäder till Einar Mattsson.

Vad som också kan nämnas är att man på sikt ska flytta Lundqvisthallen till Stadshagen och där tennishallen finns i dag bygga en park.

Det här projektet kan ses som ett pussel där varje del är en förutsättning för att hela projektet ska kunna bli av över huvud taget. Det går till exempel enligt vår uppfattning inte att strunta i att kompensera ett borttagande av elvamannaplanen i Stadshagen genom att avstå från att bygga en ny plan i Fredhällsparken som förslaget innebär. Att då hänvisa till Kristinebergs IP och hävda att konstgräs där skulle kompensera en elvamannaplan är inte seriöst.

Att inte kompensera Stockholmsidrotten med en ny plan skulle i ett enda slag innebära att tusentals tonåringar som i dag spelar och tränar fotboll troligtvis skulle tvingas sluta, och just i den här delen av Stockholm finns det väldigt få elvamannaplaner i förhållande till antalet idrottsaktiva.

En ny fotbollsplan i Fredhällsparken är alltså en förutsättning för att projektet ska kunna genomföras. Om ni är oroliga för att ha en stadspark där det samtidigt finns idrottsaktiviteter föreslår jag att ni gör ett besök i Vasaparken. Även om den parken är betydligt större finns det ett helt annat folkliv tack vare att man också har idrottsverksamhet där.

Det har som sagt varit en svår uppgift att hitta den här platsen, och man måste naturligtvis försöka lösa sådana här utmaningar som det ändå innebär när vi blir allt fler människor som ska fungera tillsammans.

Vad gäller Fredhällsparken tror vi att fotbollsplanen kan bli en del av parken men att det kommer att ställas höga krav på både gestaltning och hur planen relaterar till parken. Man bör försöka ta ett helhetsgrepp på Fredhällsparken för att säkerställa att park och bollplan samverkar på ett bra sätt. Man måste kanske särskilt titta på att parken får nya kvaliteter när den ska existera på en betydligt mindre yta.

Man bör också kunna pröva möjligheterna att spara någon av de värdefulla ekar som växer i den här delen av parken och se hur angöring med bil till bollplanen kan lösas dels så att transporterna sker på ett effektivt sätt, dels att man undanhåller onödig trafik till parken.

Med detta skulle jag vilja yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 100

P e r A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Det är ju ett tacksamt retoriskt tricks att sätta fotbollsplaner och bostäder mot varandra. Hela vår kritik i det här ärendet är att det är precis så här vi inte ska planera staden. Vi ska inte planera staden så att vi till slut blir tvungna att bygga igen en park. Vi i Centerpartiet kan absolut – och det har ni sett oss göra här i fullmäktige – gå med på att bygga på gräsplättar runt omkring i innerstaden också. Det är till och med så att vissa på den här sidan som nu gladeligen bygger igen den här parken har kritiserat oss för det tidigare. Men det här är en riktig stadspark som utnyttjas på helgerna. Folk har picknick där. Den är viktig.

Jag tycker att det är ett misslyckande att vi har hamnat därhän att många av er här inne anser att vi måste bygga i den här parken. Jag tycker faktiskt att man kan medge det. Det fanns tid för den nya majoriteten att ta ett omtag och titta på den här frågan igen för att hitta andra konstruktiva lösningar, men det ville ni inte. Ni bygger igen parken med berätt mod. Jag tycker att det är tråkigt.

Anförande nr 101

J a n V a l e s k o g (S): Det är svårt att bygga fotbollsplaner på höjden, om man nu ska vara lite fräck och säga så. Det här är en fotbollsplan som måste anläggas någonstans i närheten, och det här är den enda realistiska platsen. Att lägga konstgräs på Kristinebergs IP förlänger säsongen, men det är ingen ersättningsplan. Det är inte trovärdigt.

Apropå Vasaparken kan jag berätta att det aldrig har varit så mycket picknickande där på fina sommardagar som när det också är mycket aktiviteter och folkliv. Det är betydligt mer folkliv på en plats där det också finns många ungdomar och barn, vilket det kommer att vara på den här platsen. Jag tror att det kommer att bli ännu bättre till och med på den punkten.

Anförande nr 102

E l i n O l s s o n (MP): Vi ska inte sticka under stol med att det här har varit ett ärende där vi också har lagt pannan i djupa veck. Vi hade mycket gärna sett att man hade byggt högre på Stadshagen om möjligheten hade funnits. Nu har det inte gått. Vi anser att den här bollplanen behöver kompenseras på Kungsholmen, och kontoret har gjort sitt yttersta för att hitta en lämplig plats.

En bollplan kan vara en del av en park. Det är jag helt övertygad om. Det är en gestaltungsutmaning, och därför är jag mycket glad att höra Jan Valeskog betona att det här är greppet över parken behöver tas så att vi tittar på angöringen för de fordon som behöver komma fram till den här bollplanen. Man behöver titta på relationen till de värdefulla träd som finns i parken för att se om det finns möjlighet att spara fler. Man behöver också se vilka kvaliteter vi kan tillföra i den mindre park som blir kvar. Det är oerhört viktigt att hantera detta med omsorg och se en helhetsbild av vilka kvaliteter vi kan få till när staden växer.

Vi anser att detta är fullt görbart, men det finns utmaningar kvar att lösa. Vi vill gärna se att de kommer tillbaka och kan studeras mer i detalj. Det gäller angöringen, så att vi inte får parken ytterligare förstörd av biltrafiken, hur vi kan spara så många träd som möjligt och hur vi får en bra kvalitet i den kvarvarande parken.

Anförande nr 103

P e r A n k e r s j ö (C): Fru ordförande! Gratulerar till gruppleaderskapet i exploateringsnämnden, Elin! Jag tror att det kommer att bli jättebra. Men nu är vi inte helt överens. I ett särskilt uttalande i en av de många nämnder som det här ärendet har passerat skriver miljöpartisten Anders Ödmark så här: Vi motsätter oss exploateringsnämndens förslag att lägga en elvamanna fotbollsplan med konstgräs i Fredhällsparken.

Jag skulle gärna vilja höra vad Miljöpartiet i dag har att säga om det här tidigare agerandet. Vi trodde väl lite grann att ni var med på vår linje här. Det är ett ekologiskt spridningssamband. Det finns många gamla ekar i området. Och det viktigaste för Centerpartiet här är att det är en riktig park. Det är inte en fejkpark, en lite gräsplätt i skugga, utan det är en riktig park som man nu bebygger. Jag skulle gärna vilja ha svar på det.

Med det sagt tycker jag ändå att det är bra och konstruktivt att ni vill titta på vad som händer med angöringsmöjligheter och så vidare. Men risken är att det blir både bilväg och parkeringar här, och det vore väl skönt att slippa åtminstone det.

Anförande nr 104

E l i n O l s s o n (MP): Staden växer, och vi kommer att ha konstanta målkonflikter. Det kommer vi inte undan. Det här är en sådan där det smärta att ta parkmark i anspråk, men det här är en del av parken. Vi kommer att göra vårt yttersta för att göra bollplanen till en del av parken. Jag tycker också att Jan lyfte fram Vasaparken som ett positivt exempel. Där kan man se att den funktionen kan överlappas i en parkmiljö. Jag tycker att det är en överdrift att säga att vi bygger i parken när det handlar om en bollplan. Det här handlar om en bollplan i en park, och vi ska se till att det här samgestaltas.

Anförande nr 105

E r i k S l o t t n e r (KD): Ordförande! Nu ska majoriteten få beröm av mig. Jag är mycket glad över att majoriteten går vidare med det här ärendet. Jag tycker att det är ett fantastiskt bra projekt. Vi får en mycket bra helhetslösning. Vi kan nu färdigställa Kristinebergs strandpark, och man kan tycka att vi borde ha färdigställt den för länge sedan. Nu blir det möjligt att flytta tennishallen till Stadshagen i stället, och vi får flera hundra nya bostäder.

Samtidigt reparerar vi en felande länk på Kungsholmen, nämligen S:t Göransgatan, som i dag är ett abrupt avslut på den stadsmässiga bebyggelsen på Kungsholmen. Faktum är att de boende i Stadshagen är minst nöjda i hela innerstaden med sin boendemiljö, bland annat därför att man upplever brist på stadsmässig bebyggelse och stadsmässiga kvaliteter. Genom byggnationen på S:t Göransgatan, omdaningen av S:t Görans sjukhus och flytten av S:t Göransgatan söderut kommer S:t Göransgatan att bli en stadsmässig gata framöver. Man kan säga att nu kommer i princip hela Kungsholmen att vara stad. Av den anledningen hänvisar jag också till det särskilda uttalande som Kristdemokraterna och Moderaterna har lagt fram där vi bland annat stryker under just detta att det är viktigt att den markanvisning vi nu gör inte bara ses isolerad till just detta byggföretag utan att vi ser en helhet. Den här nya exploateringen ska bidra till att stärka stadskvaliteterna i Stadshagen.

Jag tycker också att Emilia Bjuggren hade ett utmärkt anförande här som förklarar grönkompensationen. Här tar vi en del av en park i anspråk för en fotbollsplan. Det är en del som vetter emot trafikleden och kanske inte är den mest utnyttjade av Fredhällsparken. I stället får vi en ny grönyta i Kristinebergsparken samtidigt som vi kan få nya bostäder. På det stora hela tycker jag att det här är ett mycket bra förslag.

§ 22 Överlåtelse av överenskommelse om exploatering med tomträttsupplåtelse inom Ulvsunda 1:1 (Bromma Center) från KF Fastigheter AB m.fl. till Fastighetsaktiebolaget Hermius (utl. 2014:116)

Anförande nr 106

J a n V a l e s k o g (S): Jag vill bara yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.